

Nr. 3

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

25 september 1996

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING – BESPREKING

Inhoud

Nr. 3

Woensdag 25 september 1996
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Boodschap	1
Verklaring van de Vlaamse regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1997	
Bespreking	1
Sprekers : de heren Johan De Roo, Ward Beysen, André Denys, Gilbert Bossuyt, mevrouw Nelly Maes, de heren Stefaan Platteau, Christiaan Vandenbroeke, Filip Dewinter, Emiel Verrijken en Frans Wymeersch, minister Wivina Demeester-De Meyer, minister Eric Van Rompuy en minister-president Luc Van den Brande	
Regeling van de werkzaamheden	25

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.07 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Johan Weyts, Kris Van Dijk : buitenslands.

BOODSCHAP

De voorzitter : Dames en heren, bij brief van 17 september 1996 deelt de voorzitter van de Rat der Deutschsprachigen Gemeinschaft mee dat die Raad zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1997

– 10 (1996-1997) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de bespreking van de verklaring van de Vlaamse regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1997.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, collega's, ik weet niet of er nog een andere minister verscholen zit achter het

voorzittersgestoelte. Ik zie net minister Van Rompuy binnenkomen, ik heet hem dan ook van harte welkom.

Het vorige parlementaire jaar stond sterk in het teken van de vernieuwing : een nieuw parlement, nieuwe gebouwen, een nieuw reglement en een nieuwe politieke cultuur. Wij zijn dus nogal met onze eigen huishouding, onze parlementaire interne keuken bezig geweest. Dat was ook nuttig en nodig, maar nu kunnen en moeten wij ons resoluut toespitsen op onze eigenlijke opdracht : de beleidsvoering. Het motto wat we zelf doen, doen we beter is daarbij een goed leidmotief. Niet omdat het zo vanzelfsprekend is dat Vlaanderen het automatisch zelf beter zou doen. Dit veronderstellen zou getuigen van grote zelfgenoegzaamheid en ijdelheid en wij bezondigen ons daar beter niet aan. Het credo van Gaston Geens moet worden begrepen als wat we zelf doen, móeten we beter doen. We moeten het begrijpen als een opdracht, een uitdaging en een verantwoordelijkheid die wij waar moeten waken.

We zijn er niet alleen organisatorisch, maar ook inhoudelijk klaar voor. De voorbije maanden werd hard gewerkt aan de beleidsvoorbereiding. Het regeerprogramma werd verfijnd in een indrukwekkende reeks van 24 concrete beleidsnota's. Eén voor één werden en worden ze besproken in de parlementaire commissies en in de plenaire vergadering.

Na deze enorme denkoefening moeten we nu verdergaan. Het komt erop aan het studiewerk en beleidsvoorbereidende werk om te zetten in concreet beleid en om de intenties te vertalen in concrete daden. De aanzetten die vorig jaar zijn gegeven, moeten nu worden uitgevoerd en in daden worden omgezet.

Ik noem enkele dossiers waar de CVP-fractie groot belang aan hecht. Er is eerst en vooral het middelbaar onderwijs. Over de hervorming van het middelbaar onderwijs wordt veel gesproken, maar ik wens aan de regering en de collega's het volgende klaar en duidelijk te stellen : onze fractie staat erop dat inzake deze hervorming de volgorde van het alfabet wordt gevolgd. Dat betekent dat de hervorming van de ARGO aan de hervorming van het middelbaar onderwijs vooraf moet gaan. We willen dat eerst de ARGO wordt hervormd. Decentralisatie, democratisering en responsabilisering zijn daarbij de sleutelbegrippen. De niet-objectiveerbare verschillen in de financiering van de diverse netten moeten worden weggewerkt. Wie kan anno 1996 nog iets inbrengen tegen het principe dat elke leer-

De Roo

ling evenveel waard is ? We zullen niet dulden dat de hervorming gebeurt ten nadele van een of ander net. Vrije keuze is voor ons de keuze tussen het officieel onderwijs en het vrij onderwijs.

Het tweede belangrijke dossier dat tijdens dit nieuwe werkjaar aan bod moet komen, is de problematiek van de ruimtelijke ordening en het milieubeleid. Op basis van een entente tussen de verschillende sectoren moeten de open ruimte en de natuur op een evenwichtige wijze worden gevrijwaard en beschermd. De regering moet voor 1 januari 1997 het MINA II-plan in zijn definitieve plooï gieten. Dit plan moet voor ons een Vlaamse Agenda-21 worden. Ook het decreet op het natuurbehoud willen we dit jaar nog goedkeuren, rekening houdend met het constructieve advies van de Minaraad. Dit decreet moet snel ten uitvoer worden gelegd. Dan rijst de vraag : werd hiervoor voldoende middelen voorzien ?

Meer algemeen wil ik er ook voor pleiten om het begrip duurzame ontwikkeling nadrukkelijk op te nemen als een horizontale dimensie in het Vlaams beleid. We staan voor een keerpunt in de geschiedenis van de ruimtelijke ordening. Eindelijk zullen we komen tot een toetsingskader en een samenhangende visie voor de opmaak en de wijziging van gewestplannen. Ruimtelijke ordening à la carte moet nu definitief tot het verleden behoren.

Een derde groot dossier voor het komende jaar : het stedelijk beleid en de huisvesting. Onze fractie stelt met genoegen vast dat de Vlaamse regering verder werk maakt van de herwaardering van de stedelijke kernen. De groeiende financiële middelen van het Sociaal Impulsfonds zijn hiervoor een belangrijk instrument. Ik wijs evenwel ook op het belang van het inclusief beleid. Elk lid van de regering dient binnen zijn of haar bevoegdheden initiatieven te nemen om van de Vlaamse steden opnieuw centra te maken waar het goed en aangenaam leven is. Wij steunen ten volle het initiatief van de minister van Economie om 1 miljard frank vrij te maken voor het aantrekkelijker maken van de commerciële centra in de binnenstad. Alleen de economie kan de steden weer aantrekkelijk maken. We moeten daarvoor kansen creëren en staan dus pal achter het ministeriële initiatief.

Ook de verhoogde inspanning voor vernieuwbouw en wijkrenovatie vormt een essentieel onderdeel van het beleid tot verhoging van de leefbaarheid van de stads- en dorpskernen. Onze fractie stelt zich wel een aantal vragen inzake de beslissingen

die al werden genomen. Ter gelegenheid van de begrotingsbespreking zullen we daar dieper op in kunnen gaan. Vragen als : kunnen we het ons wel veroorloven om middelen uit de huisvestingssector elders aan te wenden ? Legt dat geen onverantwoorde hypothek op de programma's van de Vlaamse huisvestingsmaatschappij, net op een moment dat men niet alleen in de steden, maar ook in de landelijke gebieden, meer en meer nood heeft aan betaalbare woningen, ook huurwoningen, voor de mensen met een laag inkomen ? Bij de bespreking van de begroting moet dit punt worden opgehelderd.

Het gezinsbeleid dan. Onder meer inzake buitenschoolse kinderopvang, adoptie en de opvolgingsstructuur voor de rechten van het kind, zijn we in Vlaanderen aan regelgevend optreden toe.

Ook inzake het dossier van de openbare omroep is het uur van de waarheid aangebroken. We staan voor de hervorming, misschien wel de hervorming van de laatste kans. Het maxidecreet moet de openbare omroep de instrumenten en middelen geven om zijn geëigende opdracht in het Vlaamse medialandschap waar te maken.

De topprioriteit voor onze fractie is en blijft de groei van de werkgelegenheid en de ontwikkeling van de economie. Deze twee zijn met elkaar verbonden zoals licht en donker. We onderschrijven nog altijd de ambitieuze doelstelling van het regeerakkoord : op middellange termijn de werkloosheid halveren. Eén jaar Van den Brande II heeft al heel wat initiatieven opgeleverd. Dit jaar wil de regering fors op dit spoor verdergaan. Ze krijgt hiervoor onze volle steun.

Het stemt onze fractie tevreden dat de regering de opbrengst van de gedeeltelijke beursgang van de GIMV wil aanwenden voor investeringen. Met een totaal investeringsprogramma van 85 miljard frank komt eindelijk een einde aan de periode van desinvestering. De gezamenlijke overheden in ons land investeerden de afgelopen jaren gemiddeld slechts 1,5 percent van het Bruto Binnenlands Product. Dit is slechts de helft van het Europese gemiddelde.

Onze fractie koestert hoge verwachtingen ten aanzien van de aangekondigde maatregelen om het ondernemen in Vlaanderen nog meer dynamisch te maken. Een gunstig economisch klimaat moet ervoor zorgen dat Vlaanderen het komende jaar optimaal kan genieten van de voorspelde groeikansen en het groeiherstel. Dit vormt een solide basis voor nieuwe werkgelegenheid. Ik verwijs onder

De Roo

meer naar het ontwerp van waarborgregeling voor risicokapitaal en naar de verlaging van de successierechten voor familiale bedrijven. Ik dring erop aan dat deze maatregelen zo doelgericht mogelijk worden uitgewerkt. Ongewilde neveneffecten moeten worden voorkomen.

De regering zou voorbereidingen moeten treffen, opdat de inning van de successierechten in de toekomst door Vlaanderen zelf zou kunnen gebeuren. Het innovatieve voorstel van de minister van Economie dat we Marivlam zijn gaan noemen, krijgt op federaal niveau blijkbaar geen groen licht. Deze negatieve ervaring sterkt ons in onze overtuiging dat de volgende staatshervorming Vlaanderen meer fiscale autonomie moet brengen. Als er niet spoedig een federaal akkoord komt, moeten we zelf verdergaan binnen de bevoegdheden die we nu al uitoefenen. De CVP-fractie wenst dat de uitgetrokken middelen worden aangewend voor het oorspronkelijke doel : door een verlaging van de bedrijfskosten een stimulans bieden voor het behoud of de uitbreiding van de werkgelegenheid in de be- en verwerkende nijverheid, omdat dit de basis blijft van onze welvaartsstaat.

Er is ruimte nodig om te ondernemen in Vlaanderen. Ook andere initiatieven moeten het ondernemingsklimaat verbeteren. Ook al is de situatie niet in elke regio even precair, we kunnen er niet omheen : we hebben een tekort aan ruimte om te ondernemen. We waarderen dat de regering een belangrijke budgettaire inspanning voorziet voor de uitrusting van industrieterreinen. Het volstaat echter niet om hieraan een half miljard frank meer te besteden. Investeerders kampen niet alleen met een gebrek aan ruimte. De dapperen die vandaag nog willen investeren, moeten te veel afrekenen met tijdrovende, ingewikkelde en bureaucratische procedures op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening. Ook hieraan moet worden verholpen.

Vier maanden geleden al, op 22 mei 1996, hebben we met een overgrote meerderheid in het Vlaams Parlement een motie hierover goedgekeurd. We wachten met stijgend ongeduld op een antwoord. Dit zou vlotter moeten kunnen gebeuren. Met de aankondiging van de oprichting van de zoveelste interkabinettenwerkgroep kunnen we geen vrede nemen. De motie is geen vrijblijvende denkoefening die zonder gevolg kan blijven. De regering moet er zich bewust van zijn dat het onze optie is om in het Vlaams Parlement selectiever om te gaan met moties. De goedkeuring van een motie is een duidelijke vingerwijzing naar de regering. We vragen uitdrukkelijk dat daarmee rekening wordt

gehouden. Dit betekent dat we minder moties willen goedkeuren en tegelijkertijd meer zorg zullen besteden aan de inhoud en de opvolging ervan.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Het is u waarschijnlijk opgevallen dat men in de Septemberverklaring met geen woord rept over deregulering. Er worden nieuwe structuren in het vooruitzicht gesteld, maar wanneer worden er zaken afgeschaft ? We moeten het beleid doorzichtiger maken. Ik deel uw opvatting, maar het verschil is dat wij herhaaldelijk pleiten voor deregulering waarover we geen enkel initiatief tot stand zien komen vanuit de regering. We kunnen het zelf proberen maar u weet welk lot dergelijke voorstellen beschoren zijn. Ik vraag u met nadruk of u zich ertoe verbindt tijdens dit parlementaire jaar een ernstige poging tot dereguleren te ondernemen waar dit nodig is. (*Applaus bij de VLD*)

De heer Johan De Roo : U stampt eigenlijk open deuren in. Ik beaam dat er nood is aan deregulering. Men moet de normen inzake ruimtelijke ordening echter niet op de helling zetten. Men moet op een doelbewuste wijze werken, zonder afbreuk te doen aan de basisopvattingen van het milieubeleid en de ruimtelijke ordening. We kunnen niet terug naar de situatie van vroeger, waarin alles mogelijk was. We kunnen niet terug naar de periode voor de wet van 1962 op de ruimtelijke ordening.

Ik wens te onderstrepen dat er nood is aan ruimte om te ondernemen. Het is onmogelijk om onze doelstellingen op het vlak van werkgelegenheid te halen als we daar niet meer aandacht aan besteden. Betreffende de vergunde zonevrije bedrijven wil ik concreet zijn. De situatie is voor sommige bedrijven onhoudbaar. Hun belang voor de economie en werkgelegenheid mag nochtans niet worden onderschat. Het is niet de fout van een onderneming dat ze bestaat van vóór het gewestplan, of wanneer ze in een andere zone ligt en ze nu moeilijkheden heeft om aanpassingen door te voeren. Men moet daar rekening mee houden. Bovendien moeten we ons ervan bewust zijn dat er door een tekort aan bedrijventerreinen geen ruimte is om de vergunde zonevrije bedrijven allemaal te herlokalisieren. Het is trouwens niet nodig want ze vormen niet allemaal een ondraaglijke belasting voor de open ruimte, het milieu en de woonkwaliteit. In vele gevallen vormen zij de ruggengraat van de landelijke economie. Deze bedrijven moeten de mogelijkheid krijgen om zich te ontwikkelen en uit te breiden. Het decreet planning en de gemeentelijke structuurplannen, die zullen worden opge maakt, bieden hiervoor een uitstekend perspectief. We kunnen er echter niet op wachten. Het zal nog

De Roo

jaren duren vooraleer er definitieve gemeentelijke structuurplannen zijn. Zo lang mogen we de dynamiek van onze ondernemingen niet stilleggen.

Hoe belangrijk we het economisch draagvlak ook achten, we zijn ons ervan bewust dat economische groei op zichzelf niet zal volstaan om het werkloosheidsvraagstuk op te lossen. De Septemberverklaring voorziet terecht in een krachtig werkgelegenheidsbeleid. We dringen er sterk op aan dat het banenplan voor de social profit-sector dringend uitvoering krijgt, liefst tegelijkertijd met federale maatregelen, maar desnoods zonder federale maatregelen. Er is al veel kostbare tijd verloren gegaan. De onzekerheid in de sector mag niet langer aanslepen.

De Vlaamse christen-democraten vragen bijzondere aandacht voor de zwakken op de arbeidsmarkt. Ik verwijs concreet naar de gehandicapten en hun tewerkstellingsmogelijkheden in de beschutte werkplaatsen. Ik wil ook uitdrukkelijk ingaan op het thema van de sociale economie. Deze sector heeft de grote verdienste dat hij nieuwe perspectieven opent, dat hij ons helpt arbeid en arbeidsorganisatie anders te bekijken. De sociale economie is geen soft doorslagje van het gewone economisch proces. Om de woorden van de heer Van Thienen, directeur van Hefboom, aan te halen : sociale economie is economie, geen welzijnswerk. De sociale economie staat tegelijk voor economische activiteit, creatie van werkgelegenheid en maatschappelijke integratie. Ze kan een nieuwe arbeidsmarkt vormen voor diegenen die zich sociaal-economisch inzetten in de samenleving in ruil voor een tegenprestatie. In onze maatschappij zijn er nog talrijke noden die niet of onvoldoende worden ingevuld. Denk maar aan de kinderopvang, het buurtwerk, de ouderenzorg, de stadsrenovatie, de culturele sector, de monumentenzorg. Dé paradox is dat Vlaanderen tegelijk 216.000 werkzoekenden telt die door het systeem van overheidswege gedwongen worden tot inactiviteit. Ze vragen terecht een eerlijke kans om in het arbeidsproces en dus in de maatschappij te worden ingeschakeld.

De sociale economie biedt mee een uitweg uit het werkloosheidsdrama. Experimenten tonen dit aan. Ze verdienen onze uitdrukkelijke steun. Ook het succes van de PWA's, zowel voor de tewerkgestelden als voor de gebruikers, geeft aan dat dit spoor verder moet worden ontwikkeld en verfijnd, zodat het statuut van de PWA'er ook kan worden verbeterd. De federale en de Vlaamse overheid moeten hierin resoluut hun krachten bundelen. De bevoegde federale en Vlaamse ministers moeten samen initiatieven nemen om de uitkeringen te activeren,

om ze te koppelen aan arbeid. Daarbij moeten we ons hoeden voor de creatie van oneerlijke concurrentie en minderwaardige arbeidsvormen.

De voorbije weken hebben we een heropflakking gekend van communautaire koorts. We moeten vermijden dat de bevolking het gevoel krijgt dat de politici daar in Brussel weer bezig zijn met hun communautaire spelletjes in de plaats van zich met de echte problemen bezig te houden.

Ik wil beklemtonen dat wij het communautaire debat niet voeren vanuit een soort onweerstaanbare drang naar steeds meer bevoegdheden, louter omwille van de bevoegdheden. Dit is een misverstand dat dringend moet worden uit de weg geruimd. De CVP-fractie voert het debat over de verdere staatshervorming met een duidelijk doel : het tot stand brengen van een beter bestuur.

Na de rentesneeuwbal moet ook het communautaire sneeuwbaaleffect worden tegengehouden. Zoniet komen we in een communautaire draaikolk terecht die elke dialoog overstemt. Dit is niet vruchtbaar. Die dialoog zal er immers hoe dan ook moeten komen. We moeten ons daarop zo goed mogelijk voorbereiden.

Onder geen enkel beding evenwel willen we het verdere werk inzake de staatshervorming stilleggen. De werkzaamheden van de commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften van het Vlaams Parlement moeten onverkort worden voortgezet met het oog op de voorbereiding van de staatshervorming, die er in 1999 moet komen. Het CVP-standpunt is duidelijk : er komt voor ons geen nieuwe federale regering als er niet over de verdere staatshervorming wordt gepraat.

Los van slogans, moeten we in de commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften de dossiers in verband met de homogene bevoegdheidspakketten in al hun aspecten grondig onderzoeken. De discussienota van de minister-president blijft voor ons daarbij het uitgangspunt. De commissie is voor ons hét forum waar alle aspecten van de verdere staatkundige evolutie van Vlaanderen aan bod moeten komen. Hier, in het Vlaams Parlement, en nergens anders, moet een Vlaams standpunt voorbereid en ontwikkeld worden. Dit belet overigens niet dat op het federale niveau, en met name in de Senaat, het gesprek op gang wordt gebracht.

Een belangrijk nieuw element is de Proeve van Grondwet van Vlaanderen, die hier vorige week werd voorgesteld. Het is goed dat zo'n wetenschappelijke studie ook in ons parlementaire werk aan

De Roo

bod komt. Onze fractie heeft overigens reeds in 1993, bij monde van de toenmalige fractievoorzitter, de heer Eric Van Rompuy, uitdrukkelijk gepleit voor een basisdecreet of Charter voor Vlaanderen. Daarin moeten naast institutionele bepalingen ook enkele grondrechten voor de Vlaamse burger en de fundamentele beginselen van de Vlaamse rechtsstaat, zoals bijvoorbeeld de verdraagzaamheid, worden opgenomen.

Ik vestig nog de bijzondere aandacht op de versterking van de institutionele band tussen Vlaanderen en Brussel. Met zijn specifieke situatie en specifieke noden en behoeften kan Brussel niets anders dan een belangrijk onderdeel worden van de discussie - ook in het Vlaams Parlement. Het kan niet dat voor twee deelstaten een regeling tot stand komt, en dat Brussel daarvoor de rekening voorgeschoteld krijgt. Onze fractie zal er uitdrukkelijk op toezien dat dit niet gebeurt. De invulling van de bepalingen inzake Brussel moet en zal gebeuren na een breed Vlaams-Brussels politiek overleg. Ik zou hier de minister-president willen suggereren om terzake het initiatief te nemen. Ondertussen moet ook op het terrein blijken dat we onze hoofdstad niet loslaten, met name via het actieplan voor Brussel en de toepassing van Vlaamse decreten en besluiten.

Om te besluiten zou ik hier willen stellen dat ons parlementair werk niet moet resulteren in een zondvloed van decreten en besluiten. Dat mag zelfs niet. Laten we voorrang geven aan kwaliteit boven kwantiteit. Laten we evalueren en optimaliseren wat al bestaat. Als maatregelen hun doel niet bereiken, moeten we de nederigheid kunnen opbrengen om dit onder ogen te zien en om bij te sturen. Het decreet betreffende de bodemsanering en de decreten over de socio-culturele sector zijn hiervan voorbeelden.

Laten we ook grotere zorg besteden aan de toepasbaarheid en de uitvoerbaarheid. Het heeft geen zin om voor heel Vlaanderen, van bovenuit, hier in Brussel, decreten en besluiten goed te keuren, terwijl aan de basis, in de gemeenten en de steden, de bevolking niet meer kan volgen. Meer dan in het verleden moeten we rekening houden met de mogelijkheden van de administratie, met de draagkracht van bedrijven, organisaties en burgers. Ook ten aanzien van de gemeenten is een bezinning nodig. Ze kunnen niet meer volgen. We kunnen niet blijven allerlei lasten, opdrachten en verplichtingen naar dit bestuurlijke niveau doorschuiven.

Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, onze samenleving werd de voorbije weken brutaal door elkaar geschud. In antwoord op deze nachtmerrie zullen we met de Vlaamse Gemeenschap doen wat we moeten doen. Wij zullen onze verantwoordelijkheid opnemen om het seksueel misbruik van kinderen te helpen voorkomen, en om slachtoffers en hun familie zo goed mogelijk op te vangen. Ik verwijs naar de vergadering van de commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin, die volgende week zal plaats vinden. Dat wordt een belangrijke vergadering. We hebben de verantwoordelijkheid om aan die bijeenkomst deel te nemen, en om daar op een serene wijze het debat te voeren. Naast de federale bevoegdheden inzake justitie en politie moeten ook wij, door preventie en begeleiding, een bijdrage leveren om die uitwassen van onze moderne samenleving weg te snijden.

Meer dan ooit heeft onze maatschappij nood aan een duidelijke koers. De Septemberverklaring van de minister-president en van de Vlaamse regering komt hieraan tegemoet. Het beleid van de Vlaamse regering hangt niet in het luchtledige, maar is gericht op de verwezenlijking van het regeerakkoord, van het project Vlaanderen 2002. Doorheen de waslijst van initiatieven loopt een duidelijke rode draad, het zijn bladzijden uit eenzelfde verhaal, ze passen in een duidelijke visie op hoe we in Vlaanderen willen leven, wonen en werken. Die doelgerichtheid is een enorme kracht.

Het is een prima garantie om wat we zelf doen, beter te doen, ten bate van Vlaanderen en ten bate van alle Vlamingen. Wij gaan akkoord met de Septemberverklaring, wij zijn bereid om aan dat beleid verder mee gestalte te geven en zullen daarvoor onze verantwoordelijkheid opnemen. *(Applaus bij de CVP en de SP)*

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer minister-president, collega's, u weet dat ik een groot voorstander ben van de klassieke parlementaire traditie en ik vind dan ook dat het debat over de Septembernota het belangrijkste evenement moet zijn in het Vlaams Parlement. Maar deze keer moeten we in het licht van het drama van de ontvoeringen en de kindermoorden het belang ervan bijzonder relativeren.

Hoe belangrijk de problemen van werkloosheid, economische ontwikkeling, sociale opvang, milieu en begrotingscijfers ook zijn, de affaire Dutroux is zo diepgaand en zo choquerend dat onze maatschappij er in zijn diepste vezels door is geraakt.

Denys

Ik wil dan ook in eerste instantie in naam van de hele VLD-fractie openlijk aansluiten bij de zovele blijken van oprecht medeleven die men geuit heeft ten aanzien van de ouders en de families van de vermoorde kinderen. We wisten allemaal dat er veel kwaad was in deze wereld. Maar dat mensen, die onze burens konden zijn, gedurende vrij lange tijd ongehinderd kinderen kunnen ontvoeren en beestachtig kunnen mishandelen, dát kan er bij mij nog altijd niet in.

Dat onze maatschappij er niet in slaagt om onze kinderen te beschermen tegen dergelijke extreme vormen van criminaliteit is een ontoelaatbaar falen. De gedachte dat een betere communicatie en samenwerking tussen ouders, rijkswacht en gerecht het ergste misschien had kunnen vermijden, is ondraaglijk. Nu is er geen middenweg meer : de politieke wereld moet de nodige structuuradaptaties uitvoeren, opdat dergelijke vormen van criminaliteit onmogelijk worden of in de kiem worden gesmoord.

Naast het justitiële gegeven op het federale niveau, is de bescherming van het kind een bevoegdheid waarin wij, als gemeenschap, een rol te spelen hebben. Volgende week zal in de commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebreid de problematiek aan de orde worden gebracht. Laat ons dat doen in een geest waarin elke vorm van rivaliteit uitgesloten is. Geen rivaliteit van bevoegdheden met de federale regering, geen rivaliteit van betweterij.

Geen rivaliteit mag echter niet het eensgezind toedekken van rotte, etterende plekken impliceren. Hoezeer onze instellingen ook in crisis zijn, we krijgen een unieke kans. De woede is nog nooit zo diep en zo gemeend geweest. Zeker bij de bevolking. Maar evenzeer bij die politici, rijkswachters of magistraten die het gevoel van rechtvaardigheid en algemeen belang steeds hebben laten primeren op belangenvermenging of eigenbelang.

Laten we echter niet ontkennen dat er een dualiteit heerst in dit land. Iedereen is razend op de extreme vormen van criminaliteit, maar men is bijzonder tolerant voor de kleinere vormen van overtredingen van de wet. Men noem dit zelfs, bijna met een knipoogje, zijn plan trekken. Waar liggen begin en einde ? Als we de grote woede om de beestachtige criminaliteit van mensen zoals Marc Dutroux kunnen doortrekken naar een nieuwe mentaliteit, met een algemene verontwaardiging tegen elke vorm van criminaliteit, dan zetten we een belangrijke stap in de strijd tegen de belangen-

vermenging en de corruptie. Laten wij, als politici, daar een voortrekkersrol in spelen.

De Septemberverklaring 1996 van de Vlaamse Regering, waarin het beleid voor 1997 uit de doeken wordt gedaan, heeft niemand ongelukkig gemaakt, maar ook niemand echt gelukkig. Wat een tegenstelling met de troonrede van vorige week in Nederland. De meeste waarnemers spraken er van een beleidsverklaring die leidde tot een zogenaamde feel-good-factor bij de bevolking.

Hier kan men hoogstens spreken van een feel-nothing-factor. De aangekondigde Septemberverklaring oogst onverschilligheid bij de bevolking en staat zo in fel contrast met de zelfgenoegzaamheid van de regering en de minister-president. De onverschilligheid heeft te maken met het feit dat de bevolking begint aan te voelen dat het beleid van de Vlaamse regering eigenlijk volkomen ondergeschikt is aan wat premier Dehaene met zijn volmachten aan het bekokstoven is. De mensen voelen duidelijk aan dat de Vlaamse begroting ; de rechtstreekse gevolgen voor henzelf, voor onze economie en voor onze werkgelegenheid, van totaal ondergeschikt belang is aan de nieuwe belastinggolf en de maatregelen die premier Dehaene voorbereidt. Mijnheer de minister-president, welke strategie hebt u om dat gevoel van enthousiasme dat in Nederland aanwezig is, ook bij ons tot stand te brengen ?

Een modern regeerbeleid is tegenwoordig meer dan de lasten op de status quo handhaven, wat de Vlaamse regering momenteel doet. Zoals de Nederlandse minister van Sociale Zaken, de Pvdar Melkert, zegt, is lastenverlaging een zegening voor de werkgelegenheid. Ze heeft in Nederland gezorgd voor een, in een Europese context, explosieve banengroei.

De Belgische socialisten beschouwen een lastenverlaging nog steeds als een cadeau aan het bedrijfsleven. Nederlandse socialisten zijn progressief. SP en PS zijn in vergelijking oerconservatief. De Nederlandse regering bewijst dat een totale verlaging van de lasten de hefboom is voor een sterkere groei van de economie, grotere werkgelegenheid en een nieuw enthousiasme. De lastendruk is er gedaald met 2 percent van het Bruto Binnenlands Product. In Belgische termen betekent dit een daling van 170 miljard frank. Als we de vergelijking maken in functie van de beheerde massa in Vlaanderen, komen we tot een lastenverlaging van 20 miljard frank. *(Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt)*

Denys

Mijnheer Bossuyt, Nederland toont aan dat er geen tegenstelling bestaat tussen het bereiken van de Maastrichtnormen, het verlagen van de lasten en het verhogen van de werkgelegenheid.

Dat is natuurlijk verschillend van wat de Vlaamse regering doet. Uiteraard verschilt het ook van wat de premier doet. Er is weliswaar - als enige maatregel op het fiscale vlak - een herschikking van de successierechten. Maar dat is verre van een belastingverlaging.

De eigen gewestbelastingen stijgen van 30,1 tot 31,5 miljard frank. Dat is een stijging van 4,5 procent, wat zelfs boven de nominale groei ligt. Door de lastenverlaging in andere landen zal hoe dan ook een supplementair concurrentienadeel ontstaan. Welk strategie plaatst u daartegenover ?

De stijging van de andere inkomsten via de Financieringswet biedt ons in elk geval veel mogelijkheden, die geen enkele andere overheid momenteel heeft. Door het bonussysteem stijgen onze middelen met meer dan 7 procent. Het tekort niet afbouwen tot nul bij een dergelijke inkomstenstijging zou een blaam betekenen. U laat zelf de uitgaven stijgen met een reële groei van 1,9 procent, wat meer is dan meesternorm II, de norm van het regeerakkoord. U past blijkbaar het uitgavenritme toe van de meesternorm I, de vakbondsnorm. Dit geeft aan dat het tekort zeker kan worden afgebouwd.

De voorzitter : Minister Demeester-De Meyer heeft het woord.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Ter informatie aan de heer Denys : u hebt gelijk. De groei met 1,9 procent is een feit. Bij een verdere analyse van de begroting zult u echter zien dat de feitelijke groei de verhoging van de strenge meesternorm naar 1,6 inhoudt, omdat er een redelijke economische groei is. Enkele bijkomende elementen zullen ook veel duidelijker worden bij de bestudering van de begroting. We hebben de macro-economische parameters in het jaar 1996 voorzichtig ingeschat : we hebben een groei ingecalculeerd van 1 procent en een inflatie van 1,6 procent terwijl het in werkelijkheid om 1,2 en 1,8 procent zal gaan. Daardoor zullen we in 1996 eenmalig bijkomende middelen ontvangen. Die kunnen we in 1997 maar één keer uitgeven, vandaar de groei van de uitgaven in 1997. Door een beter schuldenbeheer zullen we bovendien eenmalig kunnen besparen op de te betalen

rente. U zegt dus dat de groei hoger ligt dan de strenge meesternorm. Akkoord, dit is echter allemaal perfect te verklaren. De strenge meesternorm en het nul-tekort voor 1998 zullen dan ook perfect behouden blijven in de begroting.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik kan deze reactie vandaag niet beoordelen of veroordelen. In elk geval stellen wij vast dat de inkomsten enorm groeien, en dat is niet uw verdienste. Ondanks hogere uitgaven behalen we nog altijd een nul-tekort. Zelfgenoegzaam zegt u : onze begroting doet niemand pijn. Dit is echter vooral een begroting waarmee de regeringspartners elkaar geen pijn doen.

We merken een steeds terugkerend element op sinds deze coalitie acht jaar geleden een meerderheid heeft gevormd, met name de voortdurende stijging van de rechtstreekse overheidstewerkstelling. Het aandeel hiervan in de begroting is gestegen van 52 procent naar 60 procent op die acht jaar.

Ik waardeer de meeste van die jobs ten zeerste en ik erken het maatschappelijk nut ervan voor velen. Maar het is een onbetwistbaar gegeven dat op het ogenblik dat uw begroting belast wordt met meer dan 50 procent personeelskosten, de marge om een beleid om te buigen of te vernieuwen bijna onmogelijk wordt. We zouden daarom een beleid moeten voeren met een grens aan rechtstreekse overheidstewerkstelling en met meer initiatieven voor onrechtstreekse tewerkstelling en tewerkstelling via de markt en de particuliere sector. Vandaar het VLD-alternatief voor het begrotingsbeleid. Laat de helft van de begroting aan het reële groeipercentage stijgen zodat de rechtstreeks tewerkgestelden bij de kerntaken van de overheid goed en correct worden betaald. Maar laten we de andere helft blokkeren op de nulgroei, zodat we ruimte krijgen om een groeistrategie uit te werken. Laten we tegelijkertijd bepalen wat de kerntaken van de overheid zijn en wat niet. Welnu, collega's, op die wijze hoeven we de daardoor ontstane ruimte - een raam dat door ons op 5 miljard frank wordt geschat - niet meer aan te wenden om dezelfde lopende uitgaven van vandaag te betalen, maar kunnen we dit verschuiven naar nieuwe investeringen die de economie - met respect voor het milieu dat door ons belangrijk wordt geacht - doen groeien.

Minister Eric Van Rompuy : Wees eens concreet, mijnheer Denys.

De heer André Denys : Ik ben zeer concreet.

Minister Eric Van Rompuy : U vindt dat de tewerkstelling bij de Vlaamse overheid moet worden afgebouwd. Zeg eens in welke sectoren welke mensen niet op hun plaats zijn, wat de overheid niet moet financieren. Wees eens concreet.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, in uw eigen regeerakkoord staat duidelijk dat er nieuwe beleidsruimte moet worden gezocht door een onderscheid te maken tussen de kerntaken en de niet-kerntaken van de overheid. De VLD is vragende partij voor een debat hieromtrent in dit parlement. We vinden dat de niet-kerntaken van de overheid moeten worden doorgeschoven naar de particuliere sector. We zijn voorstander van meer werkgelegenheid in de particuliere sector. Daarom denken wij dat er beleidsruimte zal ontstaan om een werkgelegenheidsstrategie op lange, maar ook op korte termijn te voeren. Deze strategie komt neer op een ondersteuning van de economie.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Denys, ik haal het voorbeeld van het onderwijs aan. U weet dat we op dit ogenblik de eersten zijn die het ambtelijke statuut van 1937 hebben gemoderniseerd en geactualiseerd, zij het niet revolutionair. Zoals we voorspelden zal er, wat de administratie betreft, grotere verantwoordelijkheid zijn, zullen andere vergoedingssystemen kunnen worden ingevoerd en zal ook het aantal ambtenaren in de centrale administratie verminderen. U moet weten wat u wilt. Hoe concretiseert u dat ? De heer De Gucht verklaart dat hij het afsluiten van een verdrag met de Baltische staten prima vindt, maar dat we onmiddellijk dertig mensen in dienst zouden moeten nemen om het uit te werken. Mijnheer Denys, hoe ziet u dat concreet ? We zetten al een aantal stappen. In principe is het waar dat we die kerntaken op de best mogelijke manier moeten laten vervullen, zonder dat daarbij overtollige mensen aan het werk zijn. Maar dat gebeurt ook ! Ik hoor van u geen concrete voorstellen over mogelijke ingrepen. Integendeel, een aantal van uw fractiegenoten verklaren dat we veel meer mensen zouden moeten aanwerven, willen we doen wat we werkelijk willen. Mijns inziens kan dat met de mensen die we nu hebben. Ik wil u dus vragen het algemene in te ruilen voor de concrete invulling.

De heer André Denys : Mijnheer de minister-president, we zullen naar aanleiding van de begrotingsbespreking in de commissie aangeven welke taken

we al dan niet als kerntaak beschouwen. Wees gerust, wij beschouwen het onderwijs als een kerntaak van de overheid, zoals een aantal sectoren betreffende welzijn en gezondheid. Onze voorstellen betekenen dus geen spectaculaire afbouw. Acht jaar geleden was 52 percent van uw begroting bestemd voor rechtstreekse personeelskosten. Was dat toen een asociaal beleid ? Welnu, wij willen langzaam naar die toestand terugkeren door 50 percent van de begroting op een normale wijze te laten groeien. De overige helft zouden we dan laten groeien op de manier waarop de federale overheid tegenwoordig haar begroting laat groeien : naar rata van een nulgroei, dus. Dat is al evenmin asociaal : het is net hetzelfde als wat de federale overheid doet. Laten we de reële – niet spectaculaire – groei van 5 miljard frank per jaar die zo ontstaat, gebruiken voor een verschuiving. Na een analyse van wat wij de kerntaken van de overheid beschouwen, kan dan een nieuw beleid worden gevoerd. Koppelen we deze verschuiving aan een lastenverlaging van 10 miljard frank, gebaseerd op het verwachte overschot van 10 miljard frank van het volgende jaar, dan kunnen we een nieuw beleid ontwikkelen zonder negatief sociaal effect. Dit nieuw beleid is gebaseerd op het maken van keuzen en moet ons toelaten om – zoals in Nederland – een groei te bewerkstelligen door lastenverlaging en verschuiving, in de plaats van een strategie van herverdeling te volgen. Mijnheer de minister, als u telkens een groter aandeel van uw begroting gebruikt voor rechtstreekse betalingen van overheidspersoneel, dan doet u aan herverdeling. U weet zeer goed dat u op die manier uw toekomstige groei hypothekeert. Het is die verschuiving die we tot stand willen brengen, niet op een spectaculaire, maar wel op een doelbewuste wijze. Op deze manier kunnen we dan een ander vernieuwingsbeleid voeren.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer Denys, u moet niet alleen verwijzen naar de cijfers ; u moet ook rekening houden met de realiteit. Wat is de oorzaak van die ombuiging naar hogere personeelskosten ?

Een van de grootste ombuigingen in de Vlaamse begroting is de volgende : het budget voor Economie is bijna gehalveerd op enkele jaren tijd wegens een vermindering van de overheidssubsidiëring in het kader van de expansiewetgeving. Dit heeft onder andere te maken met de Europese regelgeving. Met de vroegere regeling inzake overheidssubsidiëring konden we niet langer werken. Het is

Van Rompuy

om deze reden dat er meer geld is vrijgekomen voor de begrotingen Welzijn, Onderwijs en Cultuur.

Rekening houdend met de statistieken heeft dit niets te maken met etatisering. De overheid heeft de overheidssubsidies verminderd. Mijnheer Denys, u zegt zelf dat Welzijn en Onderwijs behoren tot de kerntaken. Als u deze zaak bekijkt in relatieve termen en de vergelijking maakt tussen harde en zachte sectoren, ziet u dat er een ombuiging is gebeurd. U had vooral kritiek op de overheidssubsidiëring aan het bedrijfsleven en op de expansiewetgeving, op basis van het McKinsey-rapport van 1992. U ziet dat de analyse die u maakt, onvolledig en dus ook onjuist is.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, we zijn tegen de expansiewetgeving. Ik wil het echter ook hebben over de uitgaven voor de infrastructuurwerken. Ik herinner u aan het debat dat we hebben gevoerd met de heer Voorhamme. Inzake haveninfrastructuur wordt er momenteel minder uitgegeven dan vier of vijf jaar geleden. We hebben altijd gezegd dat we de economie moeten ondersteunen via het verbeteren van de omgevingsfactoren. We denken dan natuurlijk aan verschillende infrastructuurwerken : haveninfrastructuur, weginfrastructuur, technologie-infrastructuur, enzovoort.

U moet de zaken niet omkeren. Wij stellen vast dat er de voorbije vijf jaar een verschuiving is geweest naar minder voor economische groeiondersteuning en meer rechtstreekse tewerkstelling. Dit is mijn interpretatie. Zoals het er staat is het in strijd met de minister en interne contradictorisch. Nu is het moment gekomen om een fundamenteel debat te houden over de vraag wat de kerntaken zijn. Als we dit debat niet willen houden, zullen we nooit bij machte zijn een nieuw beleid te voeren.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Denys, laten we een beetje ernstig blijven. In de vorige regeerperiode, vanaf de begroting voor 1993, hebben we een grondige herschikking verricht van de begroting Economie ten bedrage van 3 miljard frank per jaar. Voor een periode van vier jaar komt dit dus neer op een totaal bedrag van 12 miljard frank. De liberalen spreken altijd over het verminderen van de rechtstreekse subsidiëring. We hebben in de vorige coalitie beslist dat het inder-

daad verstandig is om die rechtstreekse subsidiëring daadwerkelijk te verminderen. De liberalen hebben er tien jaar over gepraat, wij hebben het in de praktijk uitgevoerd. Dit is een eerste punt.

Een tweede punt is dat we die 3 miljard frank niet zomaar in de algemene middelen hebben gestopt. Er werd een spectaculaire inspanning geleverd voor de haveninfrastructuur. Als voorbeeld vermeld ik de Kluizendokken in de haven van Gent. Ook voor de Antwerpse haven zijn een aantal projecten uitgewerkt die jarenlang op stapel hebben gestaan. Bovendien werden kredieten vrijgemaakt voor de verdieping van de Westerschelde.

Een derde punt betreft de herschikking ten voordele van onderzoek en ontwikkeling. In dit verband herinner ik u aan een betoging in 1992 van Focus-research, waarbij terecht meer aandacht werd gevraagd voor de ontwikkeling van het kennispotentieel. Onze troeven zijn de ligging, het werk van onze handen en de ontwikkeling van ons kennispotentieel. Na de herschikking die we in de vorige begroting hebben doorgevoerd, zullen we dit jaar opnieuw 2 miljard frank extra investeren in onderzoek en ontwikkeling. Gedurende de hele regeerperiode zal 20 miljard frank worden besteed aan fundamenteel onderzoek, technologie en toegepast onderzoek. Kritische bedenkingen van zowel de oppositie als de meerderheid dienen rekening te houden met het beleid dat wordt gevoerd en bovendien versterkt wordt doorgezet.

De heer André Denys : De minister-president zou de evolutie van de begrotingen eens moeten bekijken. In de commissie voor Financiën en Begroting hebben we deze evolutie bekeken van de overheidstewerkstelling en de middelen voor de infrastructuur. We hebben vastgesteld dat er zich een verschuiving heeft voorgedaan tijdens de voorbije jaren. Dit werd door minister Demeester-De Meyer bevestigd. De minister-president tracht het fundamenteel debat, waarvan sprake in de regeringsverklaring, te ontwijken. Daarin staat duidelijk dat nieuwe beleidsruimte moet worden gecreëerd door af te wegen welke de kerntaken zijn.

We hebben vastgesteld dat de regering met allerlei beleidsbrieven en -nota's aan komt zetten. Nochtans ontbreekt één beleidsbrief, met name de meest fundamentele over het opstarten van het debat over de overheidstaken. Ik begrijp ten volle, mijnheer de minister-president, dat u dit debat wil verdoezelen. U bent het terzake namelijk fundamenteel oneens met uw coalitiepartner. U beheert het geld binnen een bepaalde norm, maar beheren

Denys

is nog niet regeren. Regeren is veel meer dan dat. Regeren betekent duidelijke afspraken maken met de bevolking over de doelstellingen. Regeren is, zoals men dat doet in Nederland, een visie uitwerken voor de toekomst.

Mijnheer de minister-president, ik stel vast dat u uw programma niet kan afwerken. Welke strategie heeft u om het voornaamste programmapunt, namelijk het halveren van de werkloosheid, uit te voeren? In Nederland komt men de afspraken na en creëert men 100.000 nieuwe arbeidsplaatsen per jaar. Nederland slaagt er zelfs in een voorsprong op te bouwen bij het uitvoeren van dit programma. In Vlaanderen blijft het bij het oppoetsen van de werkloosheidscijfers.

Ik wil ook ingaan op uw pleidooi voor een nieuw ondernemerschap. De VLD pleit daar al meer dan tien jaar voor. Het verheugt ons dan ook dat de Vlaamse regering dit pleidooi eindelijk overneemt en de nood aan nieuw ondernemerschap in Vlaanderen erkent. Laat ons echter toe, mijnheer de minister-president, bijzonder sceptisch te zijn over de uitvoering ervan.

Onze eerste vraag is heel concreet. Bij het verdedigen van uw beleid verwijst u steeds naar het Vesoc-evenwicht. Binnen het Vesoc-evenwicht hebben de belangengroepen afgesproken dat iedere bijkomende steun aan de economie gepaard moet gaan met evenveel bijkomende steun aan de sociale sector. Hoe kan u deze koppeling blijven maken binnen de meesternorm? Ten koste waarvan zal u de budgettaire middelen op tafel leggen om het nieuw ondernemerschap waar te maken?

Ten tweede denkt u aan de institutionele beleggers om meer risicokapitaal te mobiliseren. Waarom laat u het door minister Demeester-De Meyer gesuggereerde idee van het Vlaams pensioenfonds achterwege? Dat was een uitstekend vehikel om meer risicodragend kapitaal te mobiliseren.

Ten derde heeft nieuw ondernemerschap niet alleen met middelen, maar ook met een nieuwe cultuur en een mentaliteitswijziging te maken. Jongeren moeten, zoals in Amerika, de ambitie hebben om hun eigen baas te worden, ze moeten risico durven nemen. De verdiensten van de vrije markt moeten op een offensieve wijze worden gepromoot. Dat is iets anders dan het gezeur van de vakbonden over arbeidsherverdeling. Deze mentaliteitswijziging dient ook in het onderwijs te gebeuren. Welke afspraken bestaan er terzake met de

minister van onderwijs? Levert het onderwijs een bijdrage om die mentaliteitswijziging tot stand te brengen?

Bij de VLD heerst ook groot scepticisme, omdat onze globale concurrentiepositie totaal negatief is ten opzichte van omliggende regio's. U las toch ook de studie van Plant Location International? We zijn volgens deze studie niet meer interessant vergeleken met andere regio's zoals Nord-Pas de Calais, Nederland, de Engelse Midlands, Schotland of Ierland. We bieden een veel lager rendement, te hoge loonkosten, te zware fiscale druk, gebrekkige toevoer van risicodragend kapitaal, gebrek aan industrieterreinen en milieubeperkingen. Dit zijn, grosso modo, dezelfde argumenten die de GOM West-Vlaanderen aanhaalt als redenen voor de delocalisatie van West-Vlaamse bedrijven.

Wat zal u zelf doen, mijnheer de minister-president, en wat zal u doen in overleg met de federale regering om deze handicaps weg te werken? Indien er terzake geen akkoord wordt bereikt met de federale regering, wordt dit nieuwe ondernemerschap een zoveelste ballon, die zoals de vennootschapsbelasting, bij een eerste confrontatie wordt doorprikt.

Ik wil ook nog even de communautaire spanningen van de voorbije maand belichten. In ons land groeide een soort Belgische contradictie. Er zijn omstandigheden waarin een grote meerderheid van onze landgenoten zich sterk Belg voelt. Aan de andere kant zijn er meer en meer verschilpunten tussen Wallonië en Vlaanderen die leiden tot communautaire spanningen. In extreme omstandigheden, zoals wij die de voorbije zomer hebben meegemaakt – extreme vreugde met het behalen van onverwacht veel Olympische medailles en ook groot verdriet, zoals met de affaire Dutroux -, hebben wij kunnen merken dat er een sterk Belgisch nationaliteitsgevoel was.

Buiten die veeleer buitengewone omstandigheden stellen we vast dat bij de bevolking heel wat onvrede leeft over verschillende toepassingen of verschillende manieren van aanpakken in het zuiden ten opzichte van het noorden van het land.

Ik wil de zaken niet op de spits drijven. Ik heb zelf veel niet-politieke vrienden in Wallonië en ik ben ervan overtuigd dat een Waal geen Fransman is, net zo min als een Vlaming een Nederlander is. Er is echter een cultuurverschil ontstaan in de loop der jaren.

Denys

Het heeft naar mijn mening in grote mate te maken met de jarenlange dominantie van de Parti Socialiste in Wallonië. Een jarenlange politieke overheersing van die partij in deze regio heeft geleid tot een mentaliteit bij de Waalse bevolking waarbij men zich – vlugger dan bij ons – richt tot de overheid. Ik herinner mij nog zeer goed, in het begin van mijn parlementaire loopbaan, in het begin van de jaren tachtig, de grote toespraken van de PS-leiders in de Kamer. Voor hen was de vrije markt de jungle. De bedrijven, de banken en de multinationals waren boosaardige vijanden. Voor de PS was er maar één antwoord op de economische crisis : l'état et la sécurité sociale. Wanneer de machtigste politieke formatie jarenlang eenzelfde vijandbeeld creëert en eenzelfde boodschap van afhankelijkheid oproept, dan moeten wij er ons niet over verwonderen dat de bevolking een mentaliteit krijgt en een cultuurpatroon ontwikkelt waarbij de eigen verantwoordelijkheidszin afzwakt.

Men moet er zich dan ook niet over verwonderen dat er in Wallonië minder ondernemingen worden opgericht en vlugger een beroep wordt gedaan op de sociale zekerheid dan in Vlaanderen. Er is geruisloos een cultuurverschil gegroeid tussen Vlaanderen en Wallonië dat meer en meer invreest op de Belgische samenleving. De verantwoordelijkheid die de PS hierin draagt, is verpletterend groot. De vraag die wij ons hierbij stellen is de volgende : kan de Belgische samenleving het huidig cultuurverschil tussen Vlaanderen en Wallonië overleven ? Is het huidig proces omkeerbaar ? Ik denk van wel, maar onder een aantal voorwaarden.

De eerste voorwaarde is dat iedere regio voldoende ruimte krijgt om zijn eigen mentaliteit in een eigen beleid te kunnen omzetten. Op dat vlak schiet het Sint-Michielsakkoord schromelijk tekort. We hebben een ruime politieke autonomie gekregen : een eigen parlement, een eigen regering en eigen wetten, maar we kunnen zelf niet beslissen hoe we onze werkloosheid zullen aanpakken, hoe we onze economie zullen stimuleren of hoe we onze gezondheidszorg zullen organiseren.

Ik blijf erbij : zolang er geen verhouding van ongeveer vijftig percent van de bevoegdheden en vijftig percent van de fiscaliteit komt, missen we de instrumenten om eigen accenten te leggen en om aldus een eigen beleid te voeren. Een federale

staat die niet de fiscale instrumenten geeft aan zijn deelgebieden, vermoordt de politieke autonomie van die regio's inzake het eigen regionaal, economisch beleid ten voordele van werkgelegenheid.

De fiscaliteit wordt na de vorming van de Europese Unie precies het instrument bij uitstek voor het eigen regionaal economisch beleid. De PvdA-staatssecretaris voor Financiën, de heer Vermeend, heeft naar aanleiding van de presentatie van de Nederlandse begroting een en ander nog eens duidelijk gesteld. In de gemeenschappelijke Europese markt en de muntunie zullen de fiscaliteit en het belastingklimaat dé bepalende factor worden voor de bedrijfsinvesteringen. Men zal geen voordelen meer kunnen halen uit het monetaire beleid, de lage inflatie en de lage rente. Nederland zal moeten kunnen concurreren op het fiscale vlak, aldus diezelfde socialistische staatssecretaris.

Ook Vlaanderen moet zijn eigen investeringspolitiek voor bedrijven kunnen voeren. Iedere dag zonder fiscale autonomie is een verloren dag, een dag dat we ons niet kunnen voorbereiden op de algemeen voorspelde concurrentieslag binnen de Europese gemeenschappelijke markt. De VLD is tot het besef gekomen dat met de Parti Socialiste als blok aan het been op het federale niveau het nieuwe economische beleid voor werkgelegenheid niet kan worden gevoerd. Met voldoende fiscale autonomie zouden we zelfs aan Wallonië kunnen bewijzen, dat onze aanpak de goede is. Zo zou onze Vlaamse aanpak een voorbeeldfunctie krijgen. De goede elementen die er nog altijd zijn in Wallonië, zullen dat snappen en uiteindelijk die Vlaamse aanpak gretig zal volgen. Ik verwijs daarvoor naar wat er in het begin van de jaren '80 gebeurd is : zonder de feitelijke regionalisering had men de verlieslatende staal- en steenkoolsector nooit kunnen saneren.

Het cultuurverschil tussen Vlaanderen en Wallonië is mijns inziens wel omkeerbaar, als men maar voldoende autonomie en verantwoordelijkheid geeft aan de deelgebieden. De VLD pleit voor een verdoorgedreven autonomie, maar kant zich tegen separatisme. Wij zijn geen separatisten en pleiten voor het behoud van solidariteit, maar dan wel een soldariteit die verantwoord, doorzichtig en omkeerbaar is. Wij zijn geen separatisten, want we

Denys

blijven geloven in en aandringen op een dialoog van gemeenschap tot gemeenschap. Als we separatisten waren, zouden we dat gesprek met de Frans-taligen niet langer zoeken. Alleen met een verdoorgedreven autonomie kunnen we na het jaar 2000 nog een Belgische samenleving in stand houden.

Ook de fractieleider van de CVP zei daarnet dat zijn partij Vlaanderen meer autonomie wil geven, ten laatste in 1999, misschien wel vroeger. Hij wil geen nieuwe federale regering tot stand laten komen als er geen fiscale autonomie komt en als er geen nieuwe bevoegdheidspakketten worden overgeheveld. Is dat de juiste manier? Of is er een andere strategie denkbaar?

Mijnheer de minister-president, mijn conclusie is niet mals. U schept veel verwachtingen die u, door gebrek aan strategie, niet kunt inlossen. U beloofde om de werkloosheid te halveren. Na twee begrotingsjaren staan we terzake nog nergens, door gebrek aan strategie. U beloofde de economie te ondersteunen. Nooit eerder hebben zoveel bedrijven voor delokalisatie gekozen, geen enkel buitenlands bedrijf komt nog naar Vlaanderen, weer het gevolg van het ontbreken van een strategie.

U beloofde meer autonomie voor Vlaanderen. Vandaag stellen we vast dat er geen enkele vorm van dialoog meer mogelijk is met uw collega van het Waalse Gewest en dat zelfs de CVP-ministers uit de federale regering uw Schrikkelnota niet steunen. Door gebrek aan strategie worden de illusies die u wekt, zelden of nooit ingelost.

Vlaanderen wordt onder Van den Brande-II de regio van de verloren illusies. Verloren illusies leiden tot ontmoediging en uitzichtloosheid bij de bevolking. De VLD wil hoop en toekomst voor Vlaanderen en kan daarom het vertrouwen niet geven aan deze regering. (*Applaus bij de VLD, rumoer bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, na deze zeer pessimistische tussenkomst wil ook ik een aantal bemerkingen maken naar aanleiding van de Septemberverklaring van de Vlaamse regering.

Het is een feit dat Vlaanderen de knip op de portemonnee houdt. Dit kunnen we al enkele jaren vast-

stellen. De Vlaamse regering doet dit niet uit gierigheid, maar wel uit voorzichtigheid en verantwoordelijkheid. De eerste blik die we via de minister-president op de begroting van 1997 hebben kunnen werpen, maakt duidelijk dat de begroting niet afwijkt van het strenge begrotingsbeleid dat we onszelf opleggen conform het regeerakkoord. De begroting '97 beantwoordt immers aan de normen van de Hoge Raad van Financiën en aan de meesternorm, en vormt geen hypotheek op de doelstelling van het begrotingsevenwicht voor '98. De SERV heeft vaak gealludeerd op de verwarring over de technische definiëring van dit begrotingsevenwicht. We hopen dat dit binnen de kortste keren in de commissie voor Financiën en Begroting kan worden besproken.

Ondanks de budgettaire orthodoxie groeit de begroting '97 meer dan aanzienlijk. In vergelijking met de begroting '96 groeien de uitgaven met 3,7 procent en uitgedrukt in beleidskredieten groeit de begroting met 1,44 procent. Deze groei is mogelijk door een verbeterde fiscale basis waardoor de recurrente beleidsruimte kan verhogen en door een aantal éénmalige ontvangsten. Vooral de gedeeltelijke beursintroductie van de GIMV is hier opvallend, ik kom hier straks nog op terug.

Op het eerste gezicht doorstaat de begroting '97 de toetsing aan het regeerakkoord. Vooral het stedelijk beleid en de strijd tegen de werkloosheid krijgen vorm. Het zijn klemtonen die we graag geleegd zien.

Het SIF wordt in 1997 volgens afspraak met 1 miljard frank aan bijkomende middelen gespijsd, waardoor dit fonds nu over een totaal budget van bijna 5,43 miljard frank beschikt. Naast de systematische middelenaangroei van het SIF, moeten vooral de andere beleidsdomeinen mee gestalte geven aan de stedelijke vernieuwing. Dit was afgesproken en in de begroting '97 zien we er de eerste kiemen van. Een aantal ministers schrijven zich duidelijk in een meer geïntegreerd beleid in.

Minister Van Rompuy voorziet in een krediet van 1 miljard frank, dat zal worden besteed aan de ondersteuning van de commerciële centra in de steden. Het lijkt ons aangewezen dat dit geld wordt aangewend voor stedelijke investeringen met een publiek karakter, veeleer dan enkel privé-initiatieven te subsidiëren.

De inhaaloperatie die minister Van den Bossche voorziet voor de renovatie en de herstelling van de schoolinfrastructuur kadert ook in deze geïntegreerde visie op een stedelijk beleid. Alhoewel we

Bossuyt

de middelen misschien liever elders hadden gehaald, is het toch een belangrijke maatregel. Investeren in scholenbouw en vooral investeren in scholen in kansarme buurten, is immers investeren in het remediëren van een belangrijk aspect van de grootstedelijke problematiek.

Ook minister Baldewijns schakelt zich in in dit geïntegreerd stedelijk beleid. Uitbreiding en vernieuwing van het trampark in Antwerpen en Gent kaderen in onze visie inzake openbaar vervoer, ontlasting van onze binnensteden, de verschillende mobiliteitsconvenanten en andere initiatieven.

Ook op het vlak van de sociale huisvesting vragen we in het kader van het stedelijk beleid nog inspanningen tijdens de komende jaren. Dit zowel op het kwantitatieve vlak, want er is nog nood aan heel wat bijkomende woningen in Vlaanderen, als op het kwalitatieve vlak. Er is sprake van de invoering van woonkwaliteitsnormen en van een wooncode. We zouden graag hebben dat daar de nodige vooruitgang wordt geboekt. In onze stadskernen is nog heel wat vernieuwbouw en wijkrenovatie nodig.

Met betrekking tot de toepassing van de SIF-middelen op het veld, vragen we dat dit gebeurt in de filosofie van het decreet. Het Vlaams Parlement moet een belangrijke rol spelen bij het opvolgen van de diverse projecten. Er bereiken ons al geruchten over steden en gemeenten die geneigd zijn om de belangrijke middelen die ze ter beschikking krijgen, op een andere of minder efficiënte manier te gebruiken. Het is onze taak om deze zaken goed op te volgen en indien nodig bij te sturen.

Naast onze bekommernissen om een vitaal stedelijk beleid, moet onze aandacht blijven gaan naar het stimuleren van de werkgelegenheid. Dit blijft weliswaar een eerste verantwoordelijkheid van de privé-sector. De overheid staat echter niet volledig buitenspel. Hoewel we voorzichtig moeten blijven, zien we overigens dat er zich ten aanzien van vorig jaar een tendens in eerder positieve zin aftekent. De Vesoc-enveloppe, ten belope van 4,4 miljard frank, bevat een aantal maatregelen waardoor ook de overheid een inspanning levert op het vlak van de tewerkstelling.

Voor de social profit-sector geldt dat, mits een evenwaardige inspanning van de federale overheid, via een lastenverlaging 1.600 tot 2.000 nieuwe arbeidsplaatsen kunnen worden gecreëerd. Bij de initiatieven die worden aangekondigd op het vlak

van de permanente vorming moeten we ook oog hebben voor de beroepsopleidingen georganiseerd door de VDAB. De opleidingen voor langdurig werklozen hebben bewezen dat het mogelijk is om deze categorie opnieuw bij de actieve sector te betrekken. Het zou spijtig zijn daarop te besparen. Ook voor de VDAB moeten we hierin klaarheid brengen en we dienen dus met hen te overleggen om uitbreiding van dergelijke opleidingen mogelijk te maken. Betreffende de sociale werkplaatsen, waarvoor in de regelgeving weldra de puntjes op de -i- zullen worden gezet, is de uitbreiding tot 800 jobs een stap in de goede richting. Dan volgt het zogenaamde werkervaringsplan dat gericht is op de zeer langdurig werklozen. Zij kunnen een jaar werkervaring opdoen in diverse departementale projecten. Met dit plan beoogt men zowat 1.400 tewerkstellingsplaatsen te creëren. De eerste werkervaringscontracten voorzien in de aanwerving van een 350-tal schoolverlaters in het Vlaams openbaar ambt. Ten slotte zijn er de handhaving en de uitbreiding van de regeling tot aanmoediging van loopbaanonderbreking en deeltijdse arbeid.

Betreffende de 1,4 miljard frank, ingeschreven voor de vermindering in de vennootschapsbelasting pleiten wij vooreerst – indien Mariëlam er vóór 1 november komt – voor een selectieve link met arbeidscreatie. We zouden duidelijkheid willen van de regering indien er voor 1 november geen akkoord wordt bereikt. De minister-president stelt in zijn Septemberverklaring immers dat de regering dan bij voorkeur een nieuwe fiscale maatregel zal uitwerken. Ondertussen horen we in de media dat er ook sprake is van andere voorstellen. Zoals in Nederland, pleiten wij ook voor een perspectief van tewerkstelling als er van bijkomende middelen sprake is.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : U noemt terecht het voorbeeld van Nederland. Dit bewijst dat met een goede overheidsaanpak creatie van arbeidsplaatsen mogelijk is. Waarom is dat bij ons niet mogelijk ? Besluit u daar dan ook niet uit dat ons huidige bestel een hinderpaal is ?

De heer Gilbert Bossuyt : Om de vergelijking te maken, moet men het hele Nederlandse bestel in beschouwing nemen. Daar werden goede maatregelen genomen om de werkgelegenheid te bevorderen. Ik herhaal dat ook daar alles elke keer in het perspectief van de tewerkstelling wordt bekeken. Ze genieten daar ook het voordeel dat het beleid gebeurt in overleg met de sociale partners.

Bossuyt

Op dat gebied hoeft men niet pessimistisch te zijn over de situatie van Vlaanderen.

Ik stel vast, en u zult het met me eens zijn, dat de overzichten die de bedrijven publiceren van hun voorbije activiteiten een positief beeld geven. De meeste ondernemingen in onze regio stellen het goed. Daarom pleit ik er ook voor dat we op het terrein de precieze oorzaken van de problemen van bedrijven gaan inschatten. Dan pas kan men het beleid daaraan aanpassen. Het is niet zo dat lineaire maatregelen eenvoudigweg resultaten bewerkstelligen. Dat is in Nederland niet anders. We pleiten voor selectiviteit én voor een link met de werkgelegenheid.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : De heer Bossuyt heeft het over bedrijven die het goed stellen. U zegt : laten we op het terrein gaan kijken. Wel, als we dat doen, zien we dat de delokalisatie en de uitverkoop nog nooit zo erg zijn geweest. Het gebrek aan vertrouwen in onze economie en bedrijven is nog nooit zo groot geweest, zowel in het buitenland als bij onze eigen investeerders. De bedrijven hebben er nog nooit zo slecht voorgestaan als nu.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer Platteau, over delokalisatie bestaan er al dikke boeken en studies. De werkelijkheid vraagt echter om selectiviteit. Niet elke delokalisatie is te wijten aan de fenomenen die u noemt. De heer Denys heeft verwezen naar de standpunten van de GOM terzake. Welnu, de GOM pleit in haar laatste rapport voor enige voorzichtigheid. Men moet geen nieuwe slogans uitvinden. Het zou inderdaad nuttig zijn de situatie op te volgen en te onderzoeken waarom bedrijven op een bepaalde manier evolueren en/of verhuizen.

De heer Stefaan Platteau : Het aantal faillissementen aanhalen, mijnheer Bossuyt, dat is geen slogan. Dat zijn drama's.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik vind dat terzake toch enige voorzichtigheid geboden is.

In perioden van bescheiden economische heropleving is het goed investeringsinspanningen te leveren om de economie een duwtje in de rug te geven. Hoewel we met de Vlaamse begroting, omwille van ons financieringsmechanisme, niet in staat zijn een Keynesiaans begrotingsbeleid te voeren, sluit de investeringsinspanning van 1997 toch enigszins aan bij de filosofie van deze econoom. De extra inves-

teringsinspanning situeert zich voornamelijk op het vlak van de investeringen met een economisch nut waarvan vele, zij het in afgeleide orde, belangrijke effecten hebben op de werkgelegenheid. Naast het miljard frank ter versterking van de stedelijke economie en de 350 miljoen frank voor de vernieuwing en uitbreiding van het trampark, springt vooral het miljard frank voor de zeehavens en de hoofdtransportassen in het oog. Bij de besteding van deze middelen pleiten we voor een duidelijke visie. Vooral met betrekking tot de haveninvesteringen vragen we dat de allocatie van deze middelen gebeurt aan de hand van economische criteria. De commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden heeft de diverse havens bezocht. Het is misschien ijdele hoop, maar ik koester dan toch de hoop dat de commissie zich met de verzamelde gegevens een beeld kan vormen van de havenproblematiek. Om met beperkte middelen efficiënt te werken, moet men leren keuzes te maken. Wij durven daarvoor een krachtig pleidooi te houden. Als hiermee geen rekening wordt gehouden, zal de efficiëntie van onze ingezette middelen daaronder lijden.

Inzake verkeersmobiliteit wordt het beleid voortgezet, met resultaatgerichte afspraken, vastgelegd in mobiliteitsconvenanten. Zo worden de investeringen inzake openbaar vervoer opgetrokken tot 460 miljoen frank. Ook de stimulering van de binnenvaart sluit aan bij onze visie om de druk op het wegennet te verlichten. Dat verdient onze steun. Het vervoer per binnenschip verloopt immers zonder files, is goedkoop, veilig en snel, en milieuvriendelijk. In de context van het mobiliteitsvraagstuk betekent dit de verlichting van het drukke wegverkeer, wat op zichzelf al een belangrijke toegevoegde waarde kan betekenen. De modernisering van de Leie tussen Gent en de Franse grens is voltooid. Enkel de doortocht in Kortrijk moet nog worden aangelegd.

Het verheugt me dan ook dat daar werk van wordt gemaakt. Er zijn immers heel wat bedrijven in onze regio die terzake vragende partij zijn. Ook de Vlaamse zeehavens vragen een aansluiting met Duinkerken, Rijsel en het bekken van Parijs. De goedkoopste en de snelste oplossing is via de Leie. In Frankrijk is immers het project Seine-Noord, dat de Parijse agglomeratie met de Vlaamse zeehavens zal verbinden, een buitengewoon project, met een enorm potentieel. Dat project zal meer en meer aan belang winnen, nu de Rijn-Rhôneverbinding – hoofdzakelijk wegens financiële problemen – in de vergetelheid belandt. Ook de minister-president heeft daarop een toespeling gemaakt. Ik pleit terzake toch voor een intens contact met de mensen

Bossuyt

die in de streek van Nord-Pas de Calais daaraan werken. Onze minister dient eigenlijk rechtstreekse contacten uit te bouwen, want onze visie op de binnenvaart moet beter worden gestoffeerd. We mogen niet opnieuw vervallen in allerlei werken die op zichzelf misschien wel belangrijk zijn, maar die niet in een geïntegreerd beleid passen. In die context pleit ik ervoor om met de Franse overheden goede afspraken te maken.

Al deze bijkomende investeringen worden mogelijk gemaakt door een gedeeltelijke beursintroductie van de GIMV. Mijn fractie, mijnheer de minister-president, is opgetogen omdat u stelt dat de GIMV in de Vlaamse economie een onvervangbare rol speelt bij het ter beschikking stellen van risicodragend vermogen. We juichen het aanmoedigen van het ondernemerschap in Vlaanderen ten zeerste toe. Maar dan moeten de ondernemers ook bereid zijn om te ondernemen en om risico's te nemen. Risico's nemen, betekent meer dan enkel winst op korte termijn nastreven. Dat betekent ook dat men moet bereid zijn om risico's te nemen die slechts op langere termijn iets opbrengen. Jammer genoeg getuigden onze Vlaamse ondernemers in het verleden al eens van een risico-aversie. Ik verwijs in dat verband onder meer naar de lange mar telgang van Telenet.

De GIMV is dus een belangrijk instrument. De GIMV kan immers toekomstgerichte, risicovolle sectoren die via de normale werking van de markt – wegens de te lage verwachte opbrengst – het Vlaams daglicht niet zien, stimuleren, en in een tweede fase ondersteunen. Eens deze sectoren voldoende rendabel worden, kan de GIMV dan verkopen, en plaats maken voor de privé-sector. De verkoop van Plant Genetic Systems en de winst die de GIMV daarbij heeft geboekt, is terzake illustratief.

De GIMV is voor onze Vlaamse economie een goed instrument. Maar ze is dat ook als investeerder in maatschappelijke sectoren met een laag rendement, en als neutrale risicokapitaalverschaffer. Het spreekt vanzelf dat de GIMV zich van haar privé-concurrenten moet onderscheiden door oog te hebben voor toekomstgerichte en maatschappelijke rendementen. Daarom lijkt het ons niet aangewezen dat de GIMV zou participeren in bedrijven zoals Tractebel. Voor soortgelijke investeringen moet de markt zijn werk doen. Dat is geen taak voor een maatschappij waarvan de overheid de referentie-aandeelhouder is.

Wat het leefmilieu betreft, staan de heffingen weer centraal. De afvalwaterheffing voor de gezinnen moet in 1997 1,7 miljard frank opleveren. De grondwaterheffing die in het eerste jaar enkel wordt geïnd door de drinkwatermaatschappijen, is goed voor 500 miljoen frank. De grondwaterheffing zal de drinkwaterprijs doen stijgen met drie frank per kubieke meter, wat weer vooral ten laste valt van de gezinnen.

De SP kan ermee instemmen dat het geld wordt gebruikt voor de waterzuivering en in het bijzonder voor de versnelde aanleg van gemeentelijke rioleringen, mits een aantal duidelijke garanties.

De nieuwe lastenverhoging heeft tot gevolg dat de gezinnen voortaan voor het grootste deel van de kosten van de waterzuivering moeten opdraaien, de bedrijven blijven alsnog buiten schot omdat de berekeningen van de heffingen van de bedrijven nog niet werden aangepast. We staan erop dat de nieuwe berekeningsformules voor de bedrijven in elk geval worden toegepast vanaf 1998.

Ook de grondwaterheffing van de bedrijven kan met niet meer dan een jaar worden uitgesteld. Ik denk dat men in die tussenperiode niet bij de pakken moet blijven zitten, maar dat men ook het probleem van de illegale grondwaterwinnings zou moeten aanpakken.

De nieuwe afvalwaterheffing omvat sociale correcties voor de laagste inkomens, iets waar de SP steeds op aangedrongen heeft. Wel vinden we het jammer dat, naast de bestaansminimumtrekkers en de gepensioneerden met een gewaarborgd inkomen, de groep van de gehandicapten met een inkomensvervangende tegemoetkoming niet ook van de vrijstelling kan genieten.

Een tweede sociaal element is de gratis drinkwatervoorziening van 15 kubieke meter leidingwater per persoon. We juichen dit toe en wensen dan ook dat het daadwerkelijk wordt toegepast. Hierbij stel ik de vraag of daarover al afspraken werden gemaakt met de drinkwatermaatschappijen. Bovendien wil ik ook vragen of men er bij het nemen van dergelijke maatregelen over wil waken dat men geen andere maatregelen doorkruist. Ik heb het dan over maatregelen in verband met renovatie. In heel wat steden is er een probleem met de aansluiting op het leidingwater. We moeten erop toezien dat de maatregelen die we nemen hierop geen remmende werking uitoefenen. Dit is een zaak van gegelde evaluatie.

Bossuyt

Met betrekking tot de bescherming van de rechten van het kind achten we het vanzelfsprekend dat de Vlaamse regering de ideeën hieromtrent uitwerkt en concreet inpast in haar bevoegdheden. We hebben akte genomen van het engagement dat de Vlaamse regering heeft aangekondigd en pleiten voor een gecoördineerde aanpak, eerder dan het gevaar te willen lopen dat middelen en initiatieven worden versplinterd.

De SP-fractie zal dit uiteraard met argusogen opvolgen en verwacht evenzeer dat de discussie zoals ze gelanceerd is op de Stockholm-conventie concrete opvolging kan krijgen.

Met betrekking tot de opvolgingsstructuur die de minister vooropstelt voor kinderen en jongeren, pleiten we voor een structuur die daadwerkelijk de levensomstandigheden kan verbeteren. Het spreekt dan ook voor zichzelf dat de structuur aan strenge kwaliteitsnormen moet voldoen. Dat wil voor ons zeggen dat ze onafhankelijk moet kunnen werken en erover moet waken dat de behoeften, rechten en belangen van kinderen de nodige aandacht krijgen op alle domeinen van de samenleving. Alle departementen, alle ministers, op alle niveaus, hebben een verantwoordelijkheid.

Het parlement in het bijzonder kan hierin zijn verantwoordelijkheid opnemen en daarom vraag ik dat men het initiatief, ingediend door mevrouw Lindekens, mevrouw Maes, mevrouw Van Den Heuvel en mevrouw Merckx over het oprichten van een kinderdienst in de Vlaamse Gemeenschap zo snel mogelijk behandelt opdat men terzake tot conclusies zou kunnen komen. Ook hier moet overigens het parlementaire initiatief kunnen spelen.

Inzake institutionele hervormingen, in tegenstelling tot wat de heer Denys in de pers verklaarde, geloven we niet dat we nog in deze zittingsperiode koste wat het kost Vlaanderen meer autonomie zouden moeten geven om te voorkomen dat, en ik citeer de titel van het artikel, België ontploft. Met een dergelijke boodschap bewijzen we de bevolking geen dienst.

Evenmin vinden we dat Vlaanderen meer bevoegdheden moet krijgen omdat we die als het ware per definitie zelf beter kunnen uitoefenen. In die zin verheugt het ons dat voor de Vlaamse regering – ik citeer – de verruiming van de autonomie geen doelstelling op zich is, maar enkel een middel om te komen tot een meer verantwoordelijk bestuur.

Wij geloven immers niet in een Lega Flandria, die naar analogie met het egoïstisch nationalisme van een bepaalde Noord-Italiaanse partij, pretendeert dat haar bewoners over een andere DNA-structuur beschikken dan de rest van het land.

Het is misschien niet onbelangrijk om aan te stippen dat het Padania van de heer Bossi, dat sommigen in dit land misschien kan bekoren, ook vakbonden wil weren en het stakingsrecht aan banden wil leggen. Dit om aan te tonen dat de verdieping van de streekeconomie voor sommigen niet meer inhoudt dan een alibi om een verderfelijk autoritair beleid op poten te zetten. We moeten ons daarvoor hoeden.

De SP is overigens, naar analogie met het regeerakkoord, voorstander van de verdieping van de Vlaamse autonomie. Dit debat moet in alle sereniteit en los van emotionele driften, grondig worden voorbereid op de daartoe voorbestemde plaats, in de commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften in het Vlaams Parlement. De noodzaak en de ernst van het institutionele debat dringt alle democratische partijen in dit halfroond daartoe. We moeten er immers voor zorgen dat we in 1999 met een grondig onderbouwd dossier voor de dag kunnen komen.

De commissie voor Staatshervorming levert goed werk en bereidt de discussie goed voor. Ik ben ervan overtuigd dat we in deze commissie tot een standpunt kunnen komen over welke prioriteiten we in een volgende institutionele ronde moeten nastreven. Zichzelf een deadline opleggen, kan nooit kwaad. Zo wordt de druk op de ketel gehouden. Eind 1997, zoals de minister-president voorstelt, is een mogelijke optie, maar kan geen doel op zichzelf vormen of een bindend karakter krijgen. Bindend is enkel het jaartal 1999.

Of er nu een deadline is of niet, we hebben nog heel wat werk voor de boeg. Het gaat immers niet alleen om de hertekening van de structuren, maar ook om de democratische waarden. De studie Proeve van Grondwet voor Vlaanderen, die vorige week in dit parlement werd voorgesteld, kan ons hierbij belangrijke elementen aanreiken. Laten we deze studie ernstig nemen. Het gaat hier immers hoegenaamd niet om separatisme of confederalisme, maar om een integrale federale democratische staat waarin de autonomie van Vlaanderen, bijvoorbeeld op fiscaal en financieel vlak, grondig wordt verdiept zonder dat daarom de principes van doorzichtige solidariteit en gelijkheid zomaar overboord worden gegooid.

Bossuyt

Meer fiscale autonomie is ook voor ons vanuit democratisch oogpunt een vereiste binnen een integrale federale democratische staat. Het is niet de bedoeling om van Vlaanderen een fiscaal paradijs voor de rijken te maken, maar wel om de welvaart te herverdelen en het beleid te heroriënteren om ook diegenen die het wat moeilijker hebben, te ontvoogden en te emanciperen. Om die redenen moeten we inderdaad meer vat krijgen op de verwerving van onze middelen, maar het institutionele debat omvat meer dan alleen fiscale autonomie.

Het handelt in de eerste plaats over de vraag op welk democratisch niveau bevoegdheden moeten worden uitgeoefend om de maatschappelijke uitdagingen van morgen aan te gaan. Dat betekent : hoe de behoeften van de mensen en dus de behoeften van de democratie het best worden gediend. Daartoe behoren de invloed van het parlement op de regeringsvorming, het al dan niet verlenen van stemrecht aan migranten, de plaats en de functie van de lokale besturen, de deelname van het gebied aan de afbouw van de federale schuld en essentiële solidariteit. Het gaat om de invulling van de democratie.

De SP beseft dat in deze begroting haar belangrijkste prioriteiten, waaronder stedelijk beleid en werkgelegenheid, ondanks de strenge begrotingsnorm toch aan de orde komen. De SP schaart zich dus achter de begroting zoals ze door de minister-president werd toegelicht. We zullen in de commissies nog uitgebreid kunnen discussiëren. We zullen ook niet aarzelen om onze verdere technische accenten naar voren te schuiven.

Ter afronding wijs ik erop dat het nieuwe elan dat we aan dit parlement willen geven, ook inhoudt dat we onze besluitvorming grondig moeten voorbereiden. Vanaf het stemmen van de decreten zullen we ook moeten waken over de concrete uitvoeringen ervan. Het is dan ook logisch dat een initiatief van een aantal burgemeesters in de Westhoek, eind augustus, mij stoort. Ze willen onder meer de MAP-regeling op de helling zetten. Ook vanuit een democratisch perspectief kunnen we dit niet aanvaarden. Het contrast met de activiteit die men in de Tieltsse regio aan de dag legt, is groot. Enkele burgemeesters kunnen toch niet zomaar een democratisch genomen besluit van dit parlement naast zich neer leggen ?

Ten aanzien van het Structuurplan Vlaanderen moeten we ons sereen opstellen, zoals de minister-president al zei, maar moeten we ook doortastend

optreden. De ruimte moet beschikbaar zijn om de belangen van de diverse betrokkenen, groepen en partijen te respecteren. Maar vooral de doorzichtigheid en de doortastendheid zijn in deze materie essentieel. Het Structuurplan mag niet verworden tot lobbywerk achter de schermen. Een democratisch deficit moet hier dus nog opgelost worden. Dit Vlaams Parlement moet dan ook zo snel mogelijk handelen in deze materie.

Ten slotte druk ik graag mijn tevredenheid uit over het wegwerken van structurele tekorten bij het uitkeren van bouwpremies. Ook daar was er een enorm democratisch deficit in die zin dat de Vlaamse regering diverse initiatieven gelanceerd had ter ondersteuning van renovatie in de stadskernen en activiteiten in woonnoodgebieden, maar dat in de realiteit de uitbetaling van de premies in gebreke bleef, terwijl zoiets toch grotendeels de geloofwaardigheid van het beleid bepaalt. De regering neemt zich voor om de nog lopende tekorten op te lossen. Mijn fractie stelt zich constructief op ten aanzien van dit hele beleid, met eigen accenten die hopelijk hun invloed hebben op de werking van parlement en regering. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Christiaan Vandenbroeke : Goed luisterend heb ik begrepen, mijnheer Bossuyt, dat u zich aansluit bij uw collega-fractievoorzitter, de heer Johan De Roo. U wil de volgende 33 maanden gebruiken om het communautaire luik verder uit te diepen, zodat wij in 1999 op een serene manier kunnen dialogeren. Uw collega-fractievoorzitter omschrijft echter duidelijk wat die dialoog voor hem kan inhouden. In uw betoog blijft u daar veel vager over, of heb ik gewoon niet goed geluisterd ?

De heer Gilbert Bossuyt : Wij werken positief mee aan de werkzaamheden binnen de commissie voor Staatshervorming. We willen een aantal dossiers goed voorbereiden, om in 1999 klaar te zijn voor de dialoog. We hebben echter geen problemen met conclusies op bepaalde punten, afhankelijk van het verdere verloop van de gesprekken. We hebben ook de afspraak gemaakt om onderweg evaluatiemomenten in te lassen. Ik merk trouwens dat de heer De Croo iedereen in een federale discussie wil samenbrengen. Ik stel ook vast dat de heer Denys is uitgevlogen tegen de PS. Wat is nu eigenlijk het standpunt van de VLD in deze materie ?

De voorzitter : Laten we het debat nu beperken tot de regeringsverklaring.

Voorzitter

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, maandagmiddag heb ik met toenemende verbazing uw Septemberverklaring beluisterd. Na de opeenvolgende, blijkbaar steeds heftiger wordende communautaire incidenten en aanvaringen van de jongste weken en maanden, temidden van één van de grootste crisissen die dit land ooit heeft gekend, terwijl de buitenlandse media berichten over een land dat uiteenvalt en bezwijkt onder een lawine van schandalen en affaires, las u maandag uw boodschappenlijstje af. Veel nieuws hebben we uiteindelijk niet vernomen. Afvalwaterheffingen en het kijk- en luistergeld worden volgend jaar niet verhoogd. Successierechten worden gedeeltelijk verlaagd. De GIMV wordt voor een deel geprivatiseerd. De banden met Brussel zullen worden aangehaald. Hiermee vat ik kort samen waarmee Vlaanderen het het volgende jaar zal moeten doen.

Vooraf het economische luik van uw begroting valt pover uit. De investeringen van de Vlaamse regering in het Vlaams Banenplan beperken zich tot 4,5 miljard frank. De enige concrete tewerkstellingsmaatregelen die deze regering voorlegt zijn een aantal nepstatuten in wat met een lelijk woord de non-profitsector wordt genoemd: 1400 werkervaringsplaatsen, 300 extra banen in de sociale werkplaatsen en 350 stageplaatsen voorbehouden aan schoolverlaters in de openbare sector. Minister Van Rompuy zal er me nu ongetwijfeld op wijzen dat het niet de taak van de overheid is om jobs te creëren, maar wel om een gunstig ondernemingsklimaat te scheppen. U ziet, ik heb mijn les geleerd. Ik kan uw redenering trouwens volkomen bijtreden.

Alleen stel ik vast dat er ter aanmoediging van dat ondernemerschap slechts één concrete maatregel naar voren wordt gebracht. Dat is de – terecht – verlaging en vereenvoudiging van de tarieven inzake successierechten. Anderzijds stellen we vast dat de regering de bedrijven fiscaal steeds zwaarder onder druk zet. Zo is er bijvoorbeeld een recente studie van de Vereniging van Industriële Bedrijven Noord-Antwerpen: dit is zowat de chemische en petroleumindustrie in de haven van Antwerpen, die toch verantwoordelijk is voor de tewerkstelling van vele duizenden Vlamingen. Deze studie toont onder meer aan dat de milieuheffingen op nauwelijks enkele jaren tijd met meer dan 100 percent zijn gestegen. Hoewel er dit jaar geen verhoging van die milieuheffing aan de orde is, stelt de minis-

ter-president in zijn Septemberverklaring dat de inhaaloperatie inzake milieusanering in de komende jaren hogere uitgaven zal vergen. Als we zo'n zin lezen, dan kennen we het gevolg al. Hogere uitgaven betekenen dat er ook ergens inkomsten moeten zijn. Wij vrezen derhalve dat de industrie onder het mom van het milieu in de toekomst blijvend en steeds zwaarder zal worden belast, ondanks de verhogingen in het recente verleden. Ik vraag me dus af in welke mate u dit kunt blijven doen zonder de concurrentiepositie van die bedrijven ten aanzien van het buitenland te schaden.

Mijnheer de minister-president, één van de weinige lichtpunten waarvan we hoopten dat het een wezenlijk onderdeel van uw Septemberverklaring zou uitmaken, was de nochtans met het nodige lawaai door uw minister van Economische Aangelegenheden aangekondigde verlaging van de vennootschapsbelasting. U bent blijkbaar bereid de Walen tot november de kans te geven hun mening in verband met deze verlaging kenbaar te maken. U hoeft in feite niet eens zo lang te wachten. U kent het huidige antwoord, dat een njet is en dat in november waarschijnlijk niet anders zal zijn. U had op zijn minst een regeling kunnen uitwerken, zo dicht mogelijk aansluitend bij het bestaande voorstel, zonder dat we daarbij voor de zoveelste keer moeten wachten op het Waalse fiat. Voor de eerste keer had de Vlaamse regering de door de minister-president op 11 juli beleden staatsvorming met twee snelheden in de praktijk kunnen brengen. Het niet doorvoeren van de verlaging van de vennootschapsbelasting toont aan dat de Vlaamse autonomie een lege doos is en dat Wallonië bij alle voor Vlaanderen écht belangrijke beslissingen meer dan een vinger in de pap heeft.

Wanneer bent u van plan het pleidooi voor een eigen Vlaamse fiscaliteit, dat u sinds 1992 houdt, eindelijk eens in daden om te zetten? Hoe kan de Vlaamse regering een gunstig Vlaams investeringsklimaat creëren als ze niet zelf kan bepalen in welke mate ze lasten aan de bevolking en aan de bedrijven wil opleggen? Een eigen fiscaliteit blijft een *conditio sine qua non* om een eigen socio-economisch beleid te kunnen voeren.

Mijnheer de minister-president, uw beslissing in verband met de beursgang van de GIMV begrijp ik niet zo goed. De gedeeltelijke privatisering van de GIMV betekent uiteraard een eenmalige opbrengst van enkele miljarden frank. We begrijpen echter niet hoe u de beursgang van de GIMV verzoent met de idee van de Vlaamse verankering. U kunt aanvoeren dat de kleine belegger een bevoorrecht aandeelhouder zal worden. U weet

Dewinter

echter zeer goed dat elke vorm van aandeelhoudersbevoordeling indruist tegen de letter én de geest van het Verdrag van Rome. Deze regeling maakt dus geen schijn van kans bij het Europees Hof te Straatsburg.

Ik herhaal mijn vraag. Waarom moet de GIMV worden uitverkocht? Het is toch niet uw bedoeling om enkele grote Vlaamse ondernemers vrij spel te geven met Vlaams overheidsgeld of met Vlaams belastinggeld? Het is pijnlijk te moeten vaststellen dat de verankeringsholding die de GIMV was, of had kunnen worden, nu wordt uitverkocht. Ik verwijs ook naar de spijtige gebeurtenissen rond Xekon, Lernout & Hauspie en Plant Genetic Systems. Vlaanderen heeft precies op dit moment behoefte aan durfkapitaal met uitgesproken Vlaamse wortels.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer Dewinter, in de vorige regeerperiode pleitte de toenmalige woordvoerder van het Vlaams Blok inzake economie, de heer Francis Van den Eynde, voor de integrale privatisering van de GIMV. Het Vlaams Blok neemt nu duidelijk een ander standpunt in.

De heer Filip Dewinter : Dat is niet juist. Het standpunt van het Vlaams Blok is niet gewijzigd.

Minister Eric Van Rompuy : Ik herinner me nog zeer goed dat de heer Van den Eynde toen om de privatisering van de GIMV heeft gevraagd. Deze privatisering houdt in dat een gedeelte van de aandelen wordt verkocht op de beurs. Op dit moment is er 10 procent geplaatst bij institutionele beleggers, 15 procent gaat naar de beurs. De GIMV blijft wel voor ongeveer 70 procent in handen van de overheid. De doelstellingen van de GIMV, zoals ze werden vastgelegd in de beheersovereenkomst, blijven behouden. Het is een goede zaak dat de GIMV door de beursgang in een marktconform klimaat zal moeten functioneren. Dit is trouwens ook de noodzakelijke opdracht van de GIMV. Als we ervoor pleiten om vanuit de overheid bepaalde operaties te verrichten, is dit niet om verlieslatende ondernemingen te steunen, of om bepaalde dossiers zonder rentabiliteitsperspectieven op te lossen. De GIMV heeft precies tot taak durfkapitaal en geduldkapitaal aan te brengen. Privatisering doet daar geen afbreuk aan. Op de beurs zijn er naast dividendaandelen ook groeiaandelen. Een hoogtechnologische investering kan op termijn rendabel

worden. We hebben dit ook al in de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden besproken. Ik herhaal dat door deze gedeeltelijke privatisering geen afbreuk wordt gedaan aan de rol van de GIMV als aanbrengrer van risicokapitaal vanuit de overheid.

De beste manier om in de toekomst een kapitaalverhoging door te voeren bij de GIMV, is het inschakelen van de beurs. Daarom begrijp ik ook het standpunt niet van het Vlaams Blok, dat toch droomt van een onafhankelijk Vlaanderen waarin de markteconomie centraal staat.

De heer Filip Dewinter : We hopen dat wat u zegt, wordt verwezenlijkt, maar het is niet denkbeeldig dat een gedeeltelijke privatisering van de GIMV, de verankeringsstaak van deze laatste voor een stuk op de helling zet. Zeventig procent van de aandelen blijft weliswaar in handen van de overheid, maar wanneer men binnen de GIMV de deur openzet voor de privé-sector, kunnen er andere opties worden genomen.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : De aandelen worden op de beurs gebracht. Men kan de werking van de GIMV niet zomaar blokkeren.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Het heeft geen zin belastingen te heffen om daarmee de GIMV te financieren, waarna men een deel van het door belastinggeld ontstane mechanisme, weer op de markt gooit. Wanneer men bewijst dat er in Vlaanderen voldoende vindingrijkheid aanwezig is om initiatieven op het domein van de spitstechnologie te verwezenlijken, dan is het duidelijk dat het geld dat door een belastingvermindering in handen blijft van de mensen, doeltreffender is dan de werking van een organisme, geleid door ambtenaren en gevoed door belastinggeld. U gaat ervan uit dat alleen de overheid interessante bedrijven in de sector van de spitstechnologie op de markt kan lanceren. Is dat geen extreme vorm van socialisme, om niet te zeggen communisme? (*Gelach*)

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : We stellen vast dat de GIMV vandaag niet voldoet aan de doelstellingen. Ze investeert wel geregeld in bedrijven in het buitenland, maar verwaarloost ten dele haar rol in Vlaanderen. In de Septemberverklaring werd ner-

Wymeersch

gens de quasi-verplichting ingebouwd voor de GIMV om te investeren in Vlaanderen ten behoeve van Vlaamse arbeidsplaatsen. Als u nu een duidelijke verankeringspolitiek en een ernstige economische politiek wil voeren met het oog op het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen, dan is het ogenblik gekomen om statutair de bepalingen inzake GIMV aan te passen. U kan dit nog rechtzetten. Dit is primordiaal indien Vlaanderen een ernstige sociaal-economische politiek wil bedrijven met de GIMV als instrument. Zo niet dringen andere maatregelen zich op en moet er overwogen worden andere instrumenten te creëren, die wel aan deze behoefte voldoen.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Na dit GIMV-hoofdstukje wil ik ingaan op uw intenties om de banden tussen Vlaanderen en Nederland uit te bouwen.

In uw Septemberverklaring stelt u letterlijk dat het er nu op aan komt een politiek en economisch partnership met Nederland uit te bouwen. Het is dan ook bijzonder jammer dat u uw invloed niet liet gelden bij de voorgenomen fusie tussen het Gemeentekrediet en het Crédit Local de France. U bent niet bevoegd rechtstreeks in te grijpen, maar een signaal van uwentwege zou toch ongetwijfeld enige weerklank hebben gevonden. Een mogelijke fusie tussen het Gemeentekrediet en de Nederlandse Bank der Gemeenten is het middel bij uitstek om dit partnership tussen Vlaanderen en Nederland uit te bouwen. Ik besef terdege dat daar heel wat technische opmerkingen over kunnen worden gemaakt, maar het valt wel op dat de Vlaamse regering geen enkel signaal terzake gaf. Ik vind dat spijtig, temeer daar uw Septemberverklaring dat partnership tussen Vlaanderen en Nederland belijdt.

Maandag beklemtoonde u ook dat Brussel de hoofdstad van Vlaanderen is en blijft. Vorig jaar zei u dat ook al. We houden ons hart vast bij het te concretiseren actieplan voor Brussel. De ervaring met het actieplan voor Vlaams-Brabant leert ons immers dat de stoere taal van deze regering niet steeds wordt omgezet in daden. Aangaande Vlaams-Brabant en meer bepaald de zes faciliteitengemeenten, wordt al te veel verwacht van gemeenschapscentra. We vrezen dat diezelfde vluchtweg nu ook voor Brussel wordt genomen. Dit was overigens het enige concrete punt inzake Brussel in uw Septemberverklaring. De KVS krijgt een opsteker van 75 miljoen frank. Dat is goed,

maar gaan we ons beperken tot het versterken van sociaal-culturele organisaties en instellingen ?

Iedereen weet waar het in Brussel aan mangelt. Iedereen weet waarom de Brusselse Vlamingen de stad ontvluchten. Door de stadsverloedering, mede in de hand gewerkt door de aanwezigheid van de Europese instellingen, de overmatige aanwezigheid van vreemdelingen die de ontworteling van de eigen bevolking in de hand werkt en de ongehoorde druk van de criminaliteit. Ik betreur samen met u dat de Vlaamse regering hierover geen zeggenschap heeft. Deze regering kan wel iets doen aan het onderwijs. Het aandeel van de Nederlandse kinderen vermindert zienderogen. Dit onderwijs is voor jonge ouders onmiskenbaar een belangrijke factor bij de beslissing om al dan niet in de hoofdstad te blijven wonen.

De regering kan ook haar ambtenaren aanmoedigen om, ondanks alles, in Brussel te komen wonen. De regering kan de Vlamingen in het algemeen aanzetten tot meer taalassertiviteit. Daarvan is weinig te merken. De voor Brussel bevoegde minister is blijkbaar te intens bezig met andere zaken, zodat er weinig aandacht overblijft voor Brussel.

De regering schiet tekort. Gebrek aan vastberadenheid op het communautaire vlak zorgt er nu al jaren voor dat de achting die in de jaren tachtig bij de Franstalige gemeenschap van Brussel voor Vlaanderen groeide, is omgeslagen in misprijzen. Dit misprijzen vertaalt zich in het zorgeloos niet naleven van de taalwetgeving op verschillende vlakken, in het nastreven van een nauwere samenwerking met Wallonië, in het op alle vlakken negeren van de Brusselse Vlamingen tot het daadwerkelijk pesten ervan. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat men aan Brusselse kant een bondgenootschap tegen Vlaanderen tussen Brussel en Wallonië probeert te smeden.

Indien wij Brussel voor Vlaanderen willen redden, is er nood aan een realistisch toekomstplan voor de hoofdstad van Vlaanderen waarbij wij de Franstalige Brusselaars, deze verfranste Vlamingen – want het zijn geen Walen - een toekomstcontract aanbieden, iets wat het socialistische en dus failliete Wallonië niet kan. De Vlaamse regering heeft een belangrijke taak in Brussel. Brussel heeft geen nood aan een zoveelste met de mond beleden sympathiebetuiging, maar aan een reëel toekomstplan, aan reële en concrete projecten : kortom, Brussel heeft nood aan meer dan alleen belofes.

Mijnheer de minister-president, wie de jongste maanden de Waalse pers heeft gelezen en gevolgd,

Dewinter

zou misschien tot de conclusie kunnen komen dat België zowat op springen staat en dat de onafhankelijkheid van Vlaanderen en Wallonië een onafwendbaar feit zijn. Ik moet toegeven, mijnheer de minister-president, dat ik als overtuigd separatist geamuseerd de verbale guerilla tussen uzelf en de verschillende Waals-Brusselse Franstalige hoogwaardigheidsbekleders heb gevolgd. De grote en kleine communautaire incidenten en opstootjes die elkaar het jongste halfjaar in steeds sneller tempo hebben opgevolgd tonen aan dat aan beide kanten van de taalgrens de messen worden gewet.

De teneur wordt in ieder geval met de dag aggressiever. Iedere bescheiden uitspraak in de richting van het verwerven van meer Vlaamse autonomie wordt door Wallonië onmiddellijk geïnterpreteerd als een Vlaamse poging om dit land uiteen te laten spatten. Deze vaststelling zegt trouwens meer over manier waarop de Walen aan politiek doen dan over de terechte verzuchtingen die aan Vlaamse kant leven.

Mijnheer de minister-president, het verwondert mij ten zeerste dat u over dit alles in uw Septemberverklaring met geen woord hebt gerept. U zult trouwens begrijpen dat wij het aan de gang zijnde communautaire opbod niet ongenegen zijn. Tevreden stelt het Vlaams Blok vast dat een aantal punten die wij jaren geleden reeds met wisselend succes op de politieke agenda hebben geplaatst vandaag worden overgenomen door andere partijen – zo ook het idee van Vlaamse grondwet. Dat deze punten bespreekbaar zijn geworden en op korte of middellange termijn misschien zullen worden gerealiseerd kan alleen maar vreugde wekken in onze rangen.

Toch moeten wij ons afvragen in hoeverre uw strategie, mijnheer de minister-president, op termijn leidt naar meer Vlaamse autonomie en meer Vlaamse bevoegdheden. Sommigen, zoals bijvoorbeeld Manu Ruys, zijn van mening dat uw strategie erin bestaat bepaalde thema's bespreekbaar te maken en er ruchtbaarheid aan te geven. Uiteindelijk zou het uw bedoeling zijn een verzelfstandiging – wat dat dan ook moge betekenen – voor Vlaanderen binnen een Belgische confederatie te realiseren.

Het telkens opnieuw lanceren van naar onze mening positieve en na te streven ideeën die echter al even vlug worden afgeschoten leidt op termijn echter tot niets, zelfs integendeel. Onze Waalse politieke vijanden hebben ondertussen ook al begrepen dat de heer Van den Brande luid roept,

maar weinig of nooit handelt. De voorbeelden die deze thesis staven, zijn legio.

De door de minister-president geëiste federalisering van bepaalde onderdelen van de sociale zekerheid, zoals de kinderbijslag en de gezondheidszorg, wordt op zijn minst uitgesteld tot na 1999. Van de geplande afschaffing van de faciliteiten komt tot nader order niets in huis. De verlaging van de vennootschapsbelasting in Vlaanderen – we hebben het er al over gehad – kan niet doorgaan wegens Waals protest, waaraan wij ons ondergeschikt maken. Het op 11 juli interessante, door u gelanceerde idee van een staatsvorming met twee snelheden, waardoor Vlaanderen meer autonomie zou krijgen dan Wallonië, kan niet en verdwijnt enkele dagen na de Vlaamse feestdag al opnieuw in de koelkast.

Eergisteren nog opende de minister-president van de Franse Gemeenschap, mevrouw Laurette Onkelinckx, en minister Graffé van het Waalse Gewest, een Franstalige kleuterschool in Voeren, die moet uitgroeien tot een soort alternatief cultureel centrum. Het is een eerste zogenaamde antenne, een steunpunt van de Waalse gemeenschap in Vlaanderen. Over deze antennes geïnterpelleerd door onze fractie nu meer dan een jaar geleden, verklaarde u, mijnheer de minister-president, dat u nooit zou toelaten dat dergelijke antennes in Vlaanderen zouden worden opgericht. Ondertussen is die eerste antenne een feit, ik heb van uwentwege geen woord van protest gehoord.

Minister-president Van den Brande reageert niet wanneer het erop aankomt te handelen. Hij praat wel, maar hij doet o zo weinig. Zo zijn er ongetwijfeld nog meer voorbeelden. Telkens krijgt men de indruk – en ik hoop dat die indruk onterecht is dat het de minister-president vooral om de mediapubliciteit te doen is en niet zozeer om het behalen van enig resultaat. Hij voert al jaren een politiek van hou-me-tegen-of-ik-bega-een-ongeluk. Dat levert hem veel mediabekendheid op, maar in hoeverre dient het de Vlaamse autonomie ?

Minister-president Luc Van den Brande : De Vlaamse regering neemt wel degelijk een consequent standpunt in. Dat vindt trouwens zijn oorsprong in een akkoord tussen de meerderheids- en oppositiefracties. Deze waren het erover eens dat we er alle belang bij hebben om eerst na te gaan of er een consensus is binnen Vlaanderen. Ik kan alleen herhalen wat ik eergisteren al zei : autonomie is een principiële aangelegenheid, maar geen doel op zichzelf. Het moet een factor zijn van democratisch beter bestuur, niet in ons belang,

Van den Brande

maar in het belang van de bevolking. Dat is onze lijn. Ik besef dat die indruist tegen de voorstellen van een aantal partijvoorzitters om nu al een dialoog tussen de gemeenschappen op te starten. Ik wijs er terloops op dat er terzake een verschil bestaat tussen wat de heer Denys zegt en wat zijn partijvoorzitter zegt. Zijn voorzitter pleit er resoluut voor om nu met alle Belgische partijen om de tafel te gaan zitten. De heer Denys wil het gesprek beperken tot de Vlaamse partijen.

De Vlaamse regering wil zich houden aan de afspraak met het Vlaams Parlement om in commissieverband de zaak grondig te bekijken en dan binnen een vastgelegd tijdschema tot conclusies en oriëntaties te komen. Dat lijkt me de goede weg om de dialoog voor te bereiden. Het is een democratische weg, die tot beleidsduidelijkheid leidt. Het heeft toch geen zin om in gespreide gelederen naar de dialoog toe te stappen. We hebben er alle belang bij – tenzij we op een regelrechte confrontatie aansturen, wat zeker onze keuze niet is – om de afgesproken werkwijze te volgen. Daarover ben ik ook in de Septemberverklaring heel duidelijk geweest.

De heer André Denys : De minister-president probeert verwarring te zaaien over wat de VLD zegt en niet zegt. Ik zal dus ook heel duidelijk zijn. Er bestaat tussen de partijvoorzitter en mezelf en tussen de drie VLD-fracties van Vlaams Parlement, Kamer en Senaat niet de minste discussie over de te volgen strategie.

Ik vat die strategie nog even samen. We zijn bereid om in de commissie voor Staatshervorming van het Vlaams Parlement samen te werken aan een gemeenschappelijk Vlaams standpunt. Onze partijvoorzitter zal voorts contact opnemen met de Vlaamse partijvoorzitters om ervoor te zorgen dat binnen die Vlaamse partijen één lijn wordt aangehouden. Dat is niet ons probleem : de VLD staat inhoudelijk volledig op één lijn. Bij de andere partijen liggen de zaken minder eenvoudig. Zo stel ik vast dat de federale CVP-ministers andere ideeën over de staatshervorming hebben dan minister-president Van den Brande. Bij de SP zegt de heer Willockx iets anders dan de heer De Batselier. Om die Vlaamse partijen op één golflengte te krijgen zal VLD-voorzitter De Croo met hen contact opnemen. Ten slotte vragen we nog dat de confrontatie tussen Vlamingen en Walen in de Senaat zou plaatshebben. Dat zijn de drie concrete stappen waarover binnen de VLD de grootste eensgezindheid bestaat.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik ben erg blij met al deze bevestigingen. Dat schept opnieuw duidelijkheid. De heer Denys bevestigt dus dat we in de eerste plaats in onze commissie voor Staatshervorming onze werkzaamheden moeten voortzetten om tot een Vlaams standpunt te komen. Ik wens voorzitter De Croo veel succes met de initiatieven die uitgerekend hij op dit vlak wil nemen.

De heer Filip Dewinter : Als u als regeringsleider bepaalde uitspraken doet, krijgen die logischerwijze een ruime weerklank. U bent immers minister-president van de Vlaamse regering. Als, misschien wat naïeve, leden van de oppositie gaan wij er dan van uit dat u het standpunt van de hele Vlaamse regering verwoordt, een standpunt dat bijgevolg steunt op een consensus binnen de meerderheid. Zo werkt de democratie.

Dat blijkt dus achteraf niet het geval te zijn. Als u een standpunt inneemt over een staatshervorming met twee snelheden, wordt dit ook gehoord aan de andere kant van de taalgrens. Daar zal men dan zijn strategie afstemmen op wat u zegt, mijnheer de minister-president. Door steeds opnieuw hard uit te halen en dan vervolgens uw staart in te trekken, verliezen we terrein. De Franstaligen stellen zich daardoor nog veel radicaler op en op termijn zullen ze tot geen enkele discussie, debat of overleg meer bereid zijn. Dat is wat u bereikt, mijnheer de minister-president, met uw strategie.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Dewinter, op welk vlak, op welke plaats, op welk moment en in welke omstandigheden hebben we het meeste terrein verloren ? Deze vraag zou u zichzelf moeten stellen.

De heer Filip Dewinter : Ik stel alleen vast dat men u aan de andere kant van de taalgrens voorstelt als een Vlaamse tweelingbroer van de heer Bossi, die eerstdaags de onafhankelijkheid van Vlaanderen zal uitroepen. In een editoriaal dat verscheen enkele dagen voor 11 juli in de krant La Libre Belgique, lees ik hierover en ik citeer : in de dromen van Van den Brande moeten vele scharen opduiken. Scharen die één na één de banden die ervoor zorgen dat de Belgische staat vandaag nog een nobele realiteit is en blijft, doorknippen en herknippen. Lijdend aan institutionele boulimie heeft de Vlaamse president van de Vlaamse regering de logica van het federalisme op zijn Belgisch verlaten en verkiest hij de sirenezang van een echte onafhankelijkheid voor Vlaanderen. Einde citaat. In de Franstalige krant La Dernière Heure konden we de dag na 11 juli een over pagina's uitgesmeerd

Dewinter

scenario tot opsplitsing van het land lezen. Op amper zes jaar tijd zou de onafhankelijkheid van Vlaanderen een feit zijn. Uiteraard neemt het splitsingsscenario een aanvang op 11 juli 1996, dit naar aanleiding van de verklaring in Temse, om op de symbolische datum van juli 2002 te eindigen met de ontbinding van het federale parlement en de onafhankelijkheidsverklaring van Vlaanderen door de heer Van den Brande.

Het zal u nauwelijks verbazen, mijnheer de minister-president, dat u in dit verhaal een vooraanstaande rol speelt. Niet alleen de Waalse pers maar ook vooraanstaande Waalse politici zoals de Waalse minister-president Collignon, verdenken u er tegenwoordig van een separatist te zijn. Op de Waalse feesten, amper twee weken geleden, noemde uw Waalse collega Collignon u openlijk een separatist. Ik kan vandaag de Franstalige en de Waalse pers en de Waalse minister-president geruststellen. De heer Van den Brande is geen separatist, hij is gewoon een CVP-politicus die ingezien heeft dat communautaire woordenkramerie en stoerdoenerij publicitair en electoraal geen windeieren leggen. Zo eenvoudig is dat. De Walen kunnen gerust zijn. De heer Van den Brande zal zijn woorden nooit in daden omzetten. Jullie kunnen er wel om lachen, maar dat is nu net het grote risico van de door de Vlaamse regering gevoerde politiek van hou-me-tegen-of-ik-bega-een-ongeluk. De Waalse politici gebruiken de uitspraken van de heer Van den Brande om de Waalse bevolking te mobiliseren en iedere legitieme Vlaamse eis onmogelijk te maken. De Walen hebben immers allang door dat blaffende honden niet bijten.

Let op, mijnheer de minister-president, we keuren uw uitspraken niet af. Laat dat duidelijk zijn. Integendeel, we juichen ze toe. Alleen zijn we van mening dat u zich niet enkel tot uitspraken, goede intenties en plechtige verklaringen moet beperken, maar dat er eindelijk gehandeld moet worden. Blijkbaar schrikken sommigen terug voor de ultieme keuze waar ze uiteindelijk voor zullen worden geplaatst. De redenering dat de daadwerkelijke uitvoering van de voorstellen die de heer Van den Brande de jongste maanden heeft gedaan, het einde van België zou betekenen, klopt immers. De splitsing van de sociale zekerheid of van delen daarvan, een staatsvorming met twee snelheden en confederalisme waarbij de gemeenschappen samen bepalen welke bevoegdheden federaal zijn en welke aan de gemeenschappen toekomen, zullen uiteindelijk leiden tot de opsplitsing van het land. Als de miljardenstroom via de sociale zeker-

heid wegvalt en Vlaanderen zelf bepaalt met wie het solidair wil zijn en hoeveel geld die solidariteit mag kosten, als Vlaanderen los van het federaal Belgische niveau bepaalt welke belastingen het zal innen en welke belastingvoordelen het aan zijn eigen bevolking en bedrijven wil toekennen, vervalt voor Wallonië de meerwaarde die het huidige Belgische federalisme hen biedt.

Wij van het Vlaams Blok, wij die bewust opkomen voor een volledige Vlaamse onafhankelijkheid, zijn ons er allang van bewust dat we die Vlaamse onafhankelijkheid niet zullen verwerven dankzij Van den Brande of andere Vlaamse hardroepers, maar dat Wallonië de Belgische constructie zal opblazen van zodra het er zelf geen belang meer bij heeft. Ik ben er dan ook rotsvast van overtuigd dat de Vlaamse onafhankelijkheid er komt. Niet omdat Van den Brande ze wil, maar wel omdat ze onafwendbaar is.

Het wordt dan ook dringend tijd dat de Vlaamse regering in de plaats van rond de hete brij te blijven dansen, zich ondubbelzinnig uitspreekt ten voordele van die Vlaamse onafhankelijkheid. Zolang we alleen maar een politiek voeren waarbij we onze zwakheid verbergen achter verbale rookgordijnen geven we op communautair vlak alle troeven in handen van Wallonië. Zolang Vlaamse ministers en de minister-president openlijk blijven verklaren dat ze bang zijn van het separatisme en met heilige verontwaardiging reageren wanneer iemand hen verwijt separatist te zijn, laten we toe dat Wallonië ons chanteert door, telkens wanneer we een legitieme Vlaamse eis stellen, te schreeuwen dat het land uiteen zal vallen. Uw reactie op de uitspraken van de Waalse minister-president Collignon was ongepast en helemaal niet tactisch. De heer Collignon heeft u nu precies waar hij u hebben wilde : op de knieën. En ik weet wel, mijnheer de minister-president, dat boetedoening eigen is aan de politiek-religieuze stroming waartoe u behoort, maar u die een goed en vroom katholiek bent weet dat u geen boete hoeft te doen zolang u geen zonde hebt gepleegd. Het is trouwens onaanvaardbaar dat Waalse politici de toekomst van Vlaanderen proberen te bepalen door ons af te dreigen, door ons te intimideren en door ons uit te schelden.

Dat de Walen zich keren tegen een verdere staatsvorming hoeft niemand te verwonderen. Zij willen immers de verworvenheden van het verleden in stand houden. Het federalisme zoals we het nu kennen, werd door Wallonië getolereerd omdat men ook daar beseftte dat het toekennen van een aantal schijnbevoegdheden aan Vlaanderen en

Dewinter

Wallonië het zoenoffer was om een aantal essentiële zaken, waarop ze vanuit democratisch, sociaal en economisch vlak geen enkel recht hadden en hebben, te kunnen behouden. De weg die u naar aanleiding van uw verklaring van Temse hebt geschetst, is de enige juiste. Indien de andere partner het gesprek weigert, moet men afstappen van de idee van de gelijklopende verdieping van de autonomie van de deelstaten en moet men komen tot een verschillende invulling van die autonomie. U moet dan echter ook wel beseffen dat Wallonië vanaf dat moment niet langer geïnteresseerd is in het federale model dat het ons heeft opgedrongen en dat het zo verfoeide separatisme dan de enige uitweg is.

In de krant De Standaard van maandag jongstleden verscheen een merkwaardige vrije tribune van de hand van een federaal diplomaat die stelt dat men ook in het buitenland steeds meer rekening houdt met het uiteenvallen van dit land. Deze diplomaat stelt dat de Vlaamse regering maar beter kan anticiperen op de eventualiteit van een Belgische boedelscheiding. Ik citeer. Vlaanderen moet de internationale diplomatieke wereld, discreet en informeel, geruststellende opsplitsingsscenario's van België kunnen voorleggen. Zelfs zonder diplomatiek statuut en zonder enige soevereiniteit zullen de verduidelijkingen van een democratische regering zoals die van Vlaanderen in bijzonder goede aarde vallen. Bij een mogelijk opsplitsen van België zijn de kansen op verwikkelingen groot genoeg opdat er internationaal aandachtig naar de Vlaamse regering zou geluisterd worden. En dat is meteen de kans die de Vlamingen moeten aangrijpen om internationaal te doen aanvaarden dat Brussel integraal tot Vlaanderen blijft behoren. Einde citaat. Verstandige woorden. In ieder geval heel wat verstandiger dan het domme antwoord dat u aan Collignon hebt gestuurd na zijn uitspraken over uw persoon naar aanleiding van de viering van de Waalse feesten.

Het antwoord van de VLD'er Rik Daems naar aanleiding van de dreigende woorden van PS-fractievoorzitter Eerdekens dat Wallonië desnoods bij Frankrijk zou aansluiten – persoonlijk vind ik dat geen dreiging maar een voor Vlaanderen bijzonder hoopvol toekomstbeeld – lijkt me veel handiger. Met andere woorden, we hoeven geen complexen over de mogelijke onafhankelijkheid van Vlaanderen te hebben en we hoeven ons zeker niet schuldig te voelen telkens men ons vanuit Wallonië provoceert en uitdaagt. We moeten doen wat we moeten doen. We mogen Vlaamse onafhankelijkheid

niet uitsluiten. Het zou onverantwoord zijn het hier vandaag niet te hebben over de huidige gang van zaken in Wallonië. In een gisteren verschenen interview in De Morgen en in een artikel in Res Publica komt politicoloog Lieven Dewinter – met wie ik geen enkele band heb, familiaal noch politiek – tot de conclusie dat er opvallende overeenkomsten zijn tussen Italië en België. Ik citeer. We leven nog niet in het Italië van het noorden maar als onze politieke partijen ons land in een wurg-greep blijven houden, is het einde van de democratie nabij. Einde citaat. Het risico is bijzonder groot dat, indien Vlaanderen zich niet duidelijk distantieert van de politieke maffia die in Wallonië aan de macht is, het wordt meegesleurd in de noodlottige spiraal van corruptie, politieke afrekeningen, affairisme en gesjoemel die daar nu eenmaal de dienst uitmaken. Vlaanderen walgt van de praktijken die zich momenteel in Wallonië voordoen. Sommige Vlaamse partijen hebben er blijkbaar geen problemen mee om bijvoorbeeld in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met PS-ministers in één regering te zetelen, maar maken op een nogal goedkope manier heisa wanneer ze hier samen met het Vlaams Blok op dezelfde banken moeten zitten. Van hypocrisie gesproken. Meer woorden wil ik aan het schijnheilig en puberaal optreden van een bepaalde partij niet vuilmaken.

Indien Vlaanderen zonder al teveel kleerscheuren uit de onverkwikkelijke affaires die de jongste maanden de media hebben beheerst wil komen, dan moet het onverwijld afstand van Wallonië nemen. Er zijn echter ook andere redenen die pleiten voor een spoedige boedelscheiding. Ik citeer hier dan ook graag Guy Verhofstadt die hierover in zijn bijna historische toespraak op 21 mei te Gent het volgende zei. En ten slotte zijn we een land dat zich op de breuklijn bevindt tussen Noord- en Zuid-Europa. Hoezeer we ons als Vlamingen ook zouden willen inpassen in die reformistische opvattingen – die in bepaalde noordelijke landen gelden – we worden meegesleurd door het zuiden, door het immobilisme van het leidend establishment aldaar. De weigering van dat establishment, FGVB, PS, Waalse werkgeverskringen, rechtvaardigt de roep naar een onmiddellijke grotere autonomie voor de gewesten en de gemeenschappen in dit land. We kunnen niet blijven wachten op ik weet niet welke ommekeer in het zuiden van het land, die er zeker niet zal komen als ik de heer Ylief de andere PS-ministers beluister. Zij willen nogmaals de federale overheid, zijnde de Vlaamse belastingbetaler, de rekening laten betalen voor onzorgvuldig Waals bestuur. Einde citaat. Dit komt niet van een Vlaams-nationalist, niet van een voorman van de Vlaamse beweging, laat staan van een

Dewinter

Vlaams Blokker maar van een gewezen voorzitter van de ooit zo unitaire PVV, nu VLD. Indien iemand van de Vlaams Blok-fractie of eenvoudigweg iemand uit de Vlaamse beweging deze woorden zou hebben uitgesproken, zou niemand zelfs maar de moeite hebben gedaan om er enige aandacht aan te besteden. Dat iemand zoals de heer Verhofstadt, gewezen vice-premier en ex-voorzitter van de VLD, tot dezelfde conclusie komt als het Vlaams Blok, namelijk dat de politieke besluitvorming in dit land volkomen door Wallonië wordt geblokkeerd en dat iedere sociaal-economische vooruitgang, ook in Vlaanderen, onmogelijk wordt gemaakt door het Waalse blok aan ons been, is significant. België biedt Vlaanderen al lang geen meerwaarde meer. Integendeel, België wordt steeds meer een hinderpaal op de weg naar Vlaamse vooruitgang en welvaart. Dat was al zo vooraleer de affaires in Wallonië aan het licht kwamen. De explosieve situatie in Wallonië heeft alles alleen maar in een stroomversnelling gebracht.

Ik had dan ook een duidelijk signaal van de Vlaamse regering verwacht, waarbij datgene wat momenteel in Wallonië gebeurt resoluut wordt afgewezen en veroordeeld. Indien u dat signaal niet geeft, staat u toe dat Vlaanderen, zeker in het buitenland, over dezelfde kam geschoren wordt. Something is rotten in the state of Belgium, zo luidt de titel van een artikel in Time van 23 september jongstleden. Belgium's scandal exposes a corrupt political culture, zo kopte de Wall Street Journal. En ik citeer uit dat artikel het volgende. De socialistische partij, hoewel van klein belang in Vlaanderen, werd de invloedrijkste partij in de Belgische politiek. Ze kan elk beleid blokkeren dat ze wil blokkeren. Aangezien geen enkele regering in België wordt gevormd zonder de goedkeuring van een meerderheid in Vlaanderen zowel als in Wallonië, hebben de Franstalige socialisten zichzelf een quasi-permanente heerschappij verzekerd. Ze blijven stemmen kopen door een permanente stroom van Vlaams belastinggeld naar Wallonië te beloven. En verder staat er nog in dat artikel : In Vlaanderen, waar een sterke vrijemarktcultuur heerst, bestaat een grote meerderheid om het huidige welvaartssysteem te veranderen. De Vlamingen willen de belastingen verlagen en het sociale zekerheidssysteem hervormen om misbruiken te verminderen. Maar Wallonië blokkeert alle hervormingen en de Waalse socialistische partij waarborgt de kiezers dat, zolang ze de socialisten steunen, het geld van de Vlaamse belastingbetalers zal blijven vloeien naar de bijna 50 percent van de Walen die tewerkgesteld of onderhouden wordt door de overheid. Het

gevolg is dat de Belgische overheidsschuld werd gekatapulteerd naar een recordhoogte van 130 percent van het bruto binnenlands product, ongeveer twee keer zo hoog als het Europese gemiddelde. Einde citaat. Zo denkt het buitenland over Vlaanderen en over België.

Het is duidelijk dat Vlaanderen zich zo vlug mogelijk van Wallonië moet distantiëren. Aan de internationale gemeenschap moeten we duidelijk maken dat de toekomst van Wallonië onze zaak niet meer is. Dat betekent dat u als Vlaams minister-president moet optreden en dus uit de schaduw van de heer Dehaene zult moeten treden. Gemakkelijk is dat niet, maar het moet gebeuren. Zo niet zal de heer Dehaene u als quantité négligeable blijven behandelen. Premier Dehaene behandelt u, mijnheer de minister-president, als een noodzakelijk kwaad. Hij negeert u. In het beste geval maakt hij u belachelijk. Meestal haalt hij de schouders op wanneer u voor de zoveelste keer een voorstel lanceert. Onlangs vertolkte minister Maystadt op een pijnlijk-duidelijke manier wat Dehaene en de rest van de federale regering denken : Van den Brande interesseert ons niet, zo zei hij. Ik kan me trouwens onmogelijk verzoenen met de idee dat u zich als een soort schaamlapje laat gebruiken door uw partij of door de federale regering. U bent overigens te eerzuchtig om zich bruut aan de kant te laten zetten door het Brabantse trekpaard uit Vilvoorde.

Wij verwachten dan ook van u, mijnheer de minister-president, dat u handelt, dat u optreedt. Uit uw Septemberverklaring blijkt dit onvoldoende. Erger zelfs, u doet alsof uw neus bloedt, alsof er in dit land niets aan de hand is. Uw septemberverklaring brengt de boodschap van business as usual. Uw Septemberverklaring voldoet niet. Wij hadden van u een visie, een strategie, een politiek document voor Vlaanderen en voor Vlaanderens toekomst verwacht – en geen boodschappenlijstje. Uw Septemberverklaring ontgoochelde. Onze steun en stem krijgt u – tot nader order – alvast niet. *(Applaus bij het VB)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden van deze voormiddag. Wij komen om 14.15 uur opnieuw bijeen.

Voorzitter

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.47 uur.*
